

OB PRAZNIKU NAŠE OBČINE

Včasih za bežen hip obstrmi-
mo, da na znani poti ni več
starega drevesa. Razmišljati o
tem že ne utegnemo, še občuti-
titi ne kaj. Vsakdanjik nam
vsiljuje brezčutnost do majh-
nih in včasih že tudi do tako
velikih stvari, kot so pomniki
revolucije, ki veličastno rasejo
s tal pod nebo in se preradi
odsotno zazremo vanje, ne da
bi pustili, da nam kaj povedo.
Pa vendar imajo veliko pove-
dati, od najbolj skromnih, ki
samevajo kje ob robu gozda, do

takih, kakršen stoji na Poljani
vsem na obeh. Vzpenja se zato,
da bi se zavedali strahotnosti
vojne nasploh, posebej pa po-
kolov v 2. svetovni vojni. Z vso
nečloveško okrutnostjo so boji
še divjali v naših krajih, ko je
drugod po domovini že bučala
pesem, da bi preglasila vpijočo
resnico o krvavi ceni za svobo-
do, ki je terjala 1.700.000 živ-
ljenj. Ne, res se ne domislimo
tega vsak dan, zato pa ob
praznikih, ko jih želimo čim-
bolj slavnostno obeležiti z vr-

sto prireditev in proslav. Na
ta način pa tudi dokazujemo,
da smo kulturni narod, spošt-
ljivi do padlih za mir in svo-
bodo, da znamo tudi preprosto
in iskreno občutiti srečo, da
živimo in smo svobodni. In do-
mislimo se še časa po vojni,
kakor je primerno ob takih
priložnostih. Sprehodimo se
skozi udarniške dni, ko je bila
naša zemlja razdejana in je
vabila pridne roke, do leta
1950, ko smo prvič uzakonili
samoupravljanje in nam usta-
va iz tistih časov pove, da smo
znali prav izbirati svojo pot.
Skorajda utrujeni smo ob kon-
cu poti skozi več kot trideset
let svobode, a ne vdani v uso-
do, niti ne prav zadovoljni. Ne,
ker nas taka občutja ne bi bila
vredna, temveč pač zato, ker
nas včasih neizprosno preblis-
ne občutek, da dolgujemo mrt-
vim več, kot smo storili. Tako
se ob koncu ozremo po stolpni-
cah, po naši veliki tovarni in
na one majhne, ki so posejane

po dolini, na vrtce in šole, ki
jih ni dovolj in nenadoma raz-
zum začne seštevati, delati bi-
lanco, katere izid je grenak po-
nos, da smo ogromno zgradili,
da pa si za trenutne rezultate
ne moremo čestitati s sijočim
obrazom, kot bi si radi.

Kongres ZK nam je dal na-
potila za akcijo, praznik pa nas
opominja, da bodimo bolj do-
miselni in iznajdljivi v dobro
kraja in občine. Spodrsrljavej se
ne moremo in ne smemo privo-
ščiti. Komu so včasih izgube,
brezposelne žene, mladi ljudje,
ki smo jih bili pripravljene št-
pendirati, a jih zaradi kratko-
vidne kadrovske politike ne
moremo zaposliti, da so v na-
poto že samim sebi? Kdo si ne
želi vrtca za svojega otroka,
zadostnega števila šol in konč-
no tudi spodobnega osebnega
dohodka za spodobno življenje,
ki ga v naši socialistični samo-
upravni družbi zasluži sleherni
delavec? Stvarnost nas opomi-
nja, da življenje teče svojo pot
in je le od nas odvisno, koliko
in kaj iz njega potegnemo za
danes, jutri in pojutrišnjem.

Z. Strgar

Dodatne naloge za doseganje gospodarskega načrta

Temeljne organizacije združe-
nega dela in delovne skupnosti so
sprejele gospodarske načrte za le-
to 1978. Pri obravnavi teh načrtov
v komisijah za gospodarjenje, na
zbirah delavcev oz. delovnih sku-
pinah in delavskih svetih je bilo
zlasti v TOZD osnovnih dejavnos-
ti ugotovljeno,

da je gospodarski načrt možno
doseči in da so cilji sprejemljivi,
vendar je ponekod tudi napet.

Zato, da bo gospodarski načrt
mogoče izvršiti, je poleg tistih, ki
so bile predlagane v njem, treba
dodatno opraviti še naslednje na-
loge:

Področje komerciale

— Pri dobavi surovin za izdelavo
jekla (zlasti starega železa) je
treba zaostriiti kvalitetne pogoje.
Staro železo ne sme vsebovati Cu
in Sn nad dovoljeno mejo. S po-

godbami se je dogovoriti za za-
vratanje oz. penaliziranje takih
pošiljk (TOZD jeklarna).

— Z OZD Vatrostalno se je tre-
ba dogovoriti za stalnejšo in kva-
litetnejšo zalogo ognjeodpornih
materialov. Pri določitvi zalog je
treba sodelovati s TOZD pripravo
proizvodnje in TOZD jeklarno
(TOZD jeklarna).

— V naslednjih letih je treba
pospešiti izvoz predelanih izdel-
kov v skladu s srednjeročnim pla-
nom (TOZD valjarna).

— Ojačati je treba referat pro-
daje stiskalnic, ker so to perspek-
tivni izdelki (TOZD stroji in deli).

— Pri načrtovanju prodaje je
treba proučiti možnost plasmaja
izdelkov v dežele v razvoju (de-
lovna skupnost za gospodarjenje).

(Nadaljevanje na 2. strani)

Počastili so zmagovalce

(Nadaljevanje s 1. strani)

Področje priprave proizvodnje

— Poostri je treba kontrolo nabavljenih materialov, zlasti surovin za jeklarno (TOZD jeklarna).

— Pri planiranju šarž mora priprava proizvodnje bolj upoštevati vzdržnost talilnih agregatov, število lijakov, vrstni red kvaliteta na peči (TOZD jeklarna).

— Zagotoviti mora pravočasno nabavo in izdelavo orodja in drugih delovnih pripomočkov (TOZD kovačnica).

— Pri izdelavi operativnih planov za proizvodnjo je treba grupirati naročila po kvalitativnih skupinah in dimenzijskih grupah ustrežno posameznim strojem (TOZD kovačnica).

— Pri sestavi operativnih planov in lansiranju nalogov je treba predvsem zagotoviti vložek za nadaljnjo predelavo (TOZD jeklovlek).

Področje proizvodnje

— Analizirati je treba nastale izgube v proizvodnji zaradi daljših zastojev agregatov (TOZD kovačnica).

— Prek kadrovske službe je treba organizirati poseben tečaj za delavce, ki morajo poznati načrte in druge tehnološke predpise, pa si tega znanja niso pridobili z rednim šolanjem (TOZD pnevmatični stroji).

Področje spremljajočih dejavnosti

Generalni remont naj se skrajšajo, tako da se delo opravlja po 24 ur dnevno in ne 12 ur (TOZD jeklarna).

Področje raziskav in razvoja

— Pri izdelavi plana zamenjav nadomestil in novih naložb za jeklarno je treba upoštevati tudi veliko orodje oz. stroje, ki bodo olajšali delo in povečali produktivnost (stroj za rušenje peči in ponovc, rotacijska naprava za zametavanje peči ter dva dvotonska vilicarja. TOZD jeklarna).

— Pri izdelavi plana nadomestil za TOZD pnevmatični stroji je potrebno v okviru možnosti in sprejetih načrtov razvoja planirati nabavo univerzalnih stroju (TOZD pnevmatični stroji).

— Realizirati je treba investicije v TOZD rezalno orodje skladno z dogovori (TOZD rezalno orodje).

— Pri načrtovanju investicij, ki odpirajo nova delovna mesta, je treba predvideti tudi sredstva za stanovanjsko izgradnjo (TOZD elektrotehnične storitve).

— Skupno z drugimi TOZD ugotoviti, kje so proizvodna grla, ki onemogočajo povečanje proizvodnje. Odprava proizvodnih grl naj ima prednost pri investicijskih naložbah, zlasti pri planu zamenjav (odbor za gospodarjenje ZR).

Področje delovne skupnosti kadrovske splošnih zadev

— Zagotoviti dovolj zdravih, dela voljnih delavcev s primerno strokovno usposobljenostjo za delo v jeklarni (TOZD jeklarna).

— Služba za OD mora izdelati predlog, kako motivirati delavce za delo v težkih obratih, zlasti jeklarni (TOZD jeklarna).

— Izdelati splošen akt o ugotavljanju odškodninske odgovor-

nosti za kršitve delovnih obveznosti (TOZD jeklarna).

— Izdelati skupaj z zdravstvenim domom ukrepe, da ne bodo bolovali delavci neupravičeno ali skrivali neupravičene izostanke (TOZD jeklarna).

— Predpisati postopek za disciplinsko ukrepanje, tako da bo najkrajša pot v skladu z zakonom (TOZD jeklarna).

— Ponovno je treba izdelati preizkus vrednotenja dela in ugotoviti, zakaj se rang OD/zap. po posameznih TOZD iz leta v leto spreminja (TOZD valjarna).

— S primernimi programi je treba organizirati akcije med vsemi delavci v smislu izboljšanja odnosov med delavci in pri delu, ker je osebno zadovoljstvo največja vrednost (delovna skupnost za kadr. splošne zadeve).

Področje delovne skupnosti za gospodarjenje

— Za posamezna stroškovna mesta je treba izdelati oceno škode, ki nastane zaradi kršenja delovnih obveznosti (TOZD jeklarna).

— Skupaj s TOZD energijo je treba izdelati mehanizem cen

energije v odvisnosti od ekonomičnosti porabe (TOZD energija).

Področje delovne skupnosti za finance in računovodstvo

— Prizadevati si je treba za oplemenitenje sredstev za stanovanjsko izgradnjo s krediti in tako zagotoviti več sredstev za kreditiranje, gradnjo in izpolnitev plana izgradnje stanovanj (TOZD elektrotehnične storitve).

— Organizirati je treba, da TOZD osnovnih dejavnosti vsak mesec potrjujejo dejansko nastale stroške, ki so jih z njimi bremenile TOZD spremljajočih in skupnih dejavnosti.

Eventualne reklamacije je treba upoštevati naslednji mesec.

Preverjeni stroški bodo realnejša osnova za planiranje v bodoče.

— V primeru, da so ob koncu leta nenormalne razlike med dejansko nastalimi stroški in vrednostmi, ki jih TOZD osnovnih dejavnosti prispevajo za delo v obliki deležev, se o eventualni spremembi deležev odločata prizadeta delavska sveta TOZD najkasneje do 30. decembra tekočega leta (TOZD stroji in deli).

Ravnatelj DS za gospodarjenje: Janez Žnidar

Proizvodnja Slovenskih železarn v marcu in prvem četrtletju 1978

Lanski proizvodni rezultati, to je leta 1977 po prvih treh mesecih, niso bili posebno uspešni in domala slabši kot leto poprej. V letošnjem prvem četrtletju so bili doseženi občutno boljši uspehi kot v enakem obdobju lani in tudi izvršitev planskih nalog je boljša. Letos je bila samo proizvodnja surovega železa manjša zaradi dvomesečnega izpada elektrodokucijske peči v Železarni Štore, kar je vplivalo tudi na desetek blagovne proizvodnje. Proizvodnja surovega železa je 9% nižja, kot je bila po prvih treh mesecih lani. Proizvodnja surovega jekla je 2% večja od lanske četrtletne in je tudi 2% nad načrtovano za letos.

Blagovna proizvodnja v železarnah je letos 8% večja, kot je bila lani, pri predelovalcih 3% manjša, in skupno za SOZD SZ 7% večja kot ob koncu marca lani. Zaostanek za planirano količino znaša 4%.

Letošnja vrednost izvoza je 14% večja od lanske ob četrtletju, za planom pa znaša zaostanek 36%.

Po treh mesecih dosežena vrednost prodaje je 25% višja od lanske v enakem obdobju in 1% pod plansko vrednostjo.

Takšen poprečni prikaz, ki daje sorazmerno ugodno sliko, je poprečje, med posameznimi delovnimi organizacijami so pa velike razlike v rezultatih dela. Proizvodnja jekla je zadovoljiva v vseh treh železarnah.

Blagovna proizvodnja je v Železarni Jesenice, čeprav zaostaja

3% za zbirnim planom, 19% večja kot v enakem obdobju lani. V Železarni Ravne in v Železarni Štore zaostajajo za lanskimi dosežki po 6% za planom letošnjega leta. V novih proizvodnih obratih se proizvodnja uteka, vendar zaenkrat niti v hladni valjarni na Jesenicah niti v proizvodnji traktorjev v Železarni Štore ne dosega načrtovanih količin.

Med predelovalci žice so v Tovilu in v Žični izdelali več kot lani ob koncu marca, v Plamenu in Verigi pa zaostajajo. Prav enaka je slika v izpolnjevanju četrtletnega plana, kjer zaostajajo v Plamenu 6%, v Verigi pa 15%.

Pri vrednosti prodaje so rezultati od 12% pod lanskim dosežkom v Žični, do 40% nad lanskim rezultatom v Verigi. V železarnah so vse tri nad lanskimi dosežki, v Železarni Jesenice celo 33%. V izvrševanju letnega plana sta samo Železarna Jesenice s 13% in Tovil s 24% nad načrtovano vrednostjo po treh mesecih, najnižji rezultat z 20% zaostanka je pa v Verigi.

Marec je bil v nekaterih delovnih organizacijah po pričakovanju uspešen, kar je nekoliko popravilo zbirne rezultate, vendar tudi ne pri vseh.

Plavži v Železarni Jesenice obratujejo dobro in so s 5% presegli poprečni mesečni plan. V Železarni Štore ves mesec niso obratovali z elektroplavžem. V vseh treh jeklarnah so delali dobro in so prekoračili mesečni plan, v Železarni Jesenice in Železarni

Ravne po 8%, v Železarni Štore pa celo 17%.

Blagovno proizvodnjo so izvršili na Jesenicah 101%, v Železarni Ravne 98%, v Železarni Štore pa 85%, predvsem zaradi izpada prodaje surovega železa.

Predelovalci žice so izvršili mesečni načrt 108% in so samo v Verigi zaostali za 4%, ostali trije so izdatno presegli mesečne plane.

V vrednosti prodaje so presegli mesečni plan na Jesenicah za 24%, na Ravnah zaostali 6% in v Štoreh 12%. Predelovalci so skupno presegli mesečni plan 5%, pod planom, in še to le 1%, so bili samo v Plamenu. Najvišji nad planom so bili v Tovilu, in to 27%, v Žični 17%, v Verigi so pa praktično dosegli načrtovano vrednost.

Takšen je bil torej marec in razen zastoja elektroplavža v Štoreh ne moremo napisati nobenega objektivnega razloga za opravičilo tistih rezultatov, ki zaostajajo za planskimi nalogami. Najpogostejša težava v proizvodnih obratih je pomanjkanje delovne sile. Največji izpadi proizvodnje so zaradi nenačrtovanih popravil in zaradi prekomernih zastojev, ki so bili posledica čestih okvar ali podaljšanih popravil. Slab vložek se prične pri starem železu za jeklarno in nadaljuje prek slabe programske discipline proizvodnje surovega jekla za valjarno in tako naprej, do vložka za finalizacijo, kar se potem nadaljuje, seveda še v ostrejši meri pri naših kupcih, ker ne dobijo naročenih izdelkov.

Zanimivo je predvsem to, da je pomanjkanje naročil praktično docela izginilo iz navedb o težavah in prav tako ni več izgovorov o pomanjkanju vložka. Vsaj trenutno ne. Sedaj je vprašljiva kvaliteta vložka. Težave v oskrbi z vložkom prete železarni Štore, kjer se bore s težavami za pravočasno oskrbo gredic za novo valjarno, posebno pa še ustreznih kvalitet, da bi lahko izpolnjevali terminske programe valjanja za naročila.

Kaj bo prinesel april? Rezultati bi morali biti boljši in predvsem enakomernejši v vseh delovnih organizacijah v okviru SOZD SZ.

Milan Marolt, dipl. inž.

POUDARILI SO NA 8. KONGRESU ZKS

• Uspeli smo izoblikovati programe in temelje za revolucionarno spreminjanje proizvodnih in drugih samoupravnih odnosov.

• Zavzemati se moramo, da bi razvoj našega gospodarstva temeljil predvsem na večji produktivnosti; pri tem pa moramo seveda uveljaviti tudi vse druge kakovostne dejavnike gospodarskega razvoja.

• Še naprej moramo pospeševati razvoj energetike, prometa, kmetijstva in proizvodnjo surovin; predelovalno industrijo pa moramo posodobiti in spremeniti njeno sestavo, sicer se ne bomo mogli uveljaviti na domačem in tujih trgih.

• Delegatski sistem je najširša osnova samoupravljanja.

• Komunisti morajo vnašati v delo delegacij več soočanja in demokratičnega usklajevanja.

Sindikalni občni zbor

Občni zbor konference osnovnih organizacij sindikata železarne je bil 14. aprila v kavarni Doma železarjev. Danes objavljamo povzetke iz poročila predsednika in programa dela. V prihodnji številki Informativnega fužinarja pa bomo objavili razpravo in sprejete sklepe.

Po uvodnem delu, kjer je bil govor o pravkar končanem kongresu slovenskih komunistov in nalogah sindikatov po kongresu v pripravah na 11. kongres ZKJ in na 9. kongres ZSS, v poročilu nadaljujemo.

Na področju reorganizacije, v smislu vsebinskega dograjevanja nismo v celoti dosegli zastavljenih ciljev in nalog. Druga oblika delovanja sindikalne organizacije mora imeti za posledico vsebinsko bogatejšo delovanje, ker drugače nismo dosegli reorganizacije svojega namena. Tu nismo v celoti realizirali kongresnega sklepa, ki govori, da osnovne organizacije naj ne bi štejele več kot 300 članov, tako pa imamo še nekaj osnovnih organizacij, ki so številneje in jih bomo morali v prihodnjem obdobju primerno organizirati. Seveda bo potrebno zagotoviti tudi boljše funkcioniranje delegatskih odnosov v sindikatu, ker si težko predstavljamo, kako bodo ti odnosi funkcionirali v drugih sredinah, če v sindikatu delegatskih razmerij ne poznamo. Obojestransko aktivno delovanje sindikalnih poverjenikov, to je članov izvršnega odbora in drugih delegatov v sindikatu, je garancija, da bo organizacija v celoti opravila naloge, ki jih ji naložata ustava in zakon o združenem delu. V sindikalnih organizacijah železarne je 325 članov v izvršnih odborih, od tega 76 žena. Če k temu številu prštejemo še delegate konference, pridemo do števila 434, kar je okoli 9 % vseh zaposlenih. Torej vsak deseti do dvajseti delavec opravlja v sindikatu določene naloge in ob primerni akcijski naravnosti ni težko domisliti, da sindikalne organizacije v železarni ne bi opravile v celoti svojih nalog.

Delegatski odnosi nastajajo skozi daljši čas in naloga nas vseh je, da ta proces skrajšamo na najkrajšo mejo, s tem da se zares angažiramo za uveljavitev delegatskega sistema na vseh področjih družbenega življenja in v vseh pojavih in oblikah. Naloga vseh subjektivnih sil, posebno družbenopolitičnih organizacij in organov samoupravljanja je, da izvršanje nalog sprotno ocenimo in si ob vsakokratni oceni zastavimo delo za prihodnje.

Ena izmed temeljnih ovir za hitrejši razvoj delegatskih razmerij je tudi zaprtost temeljnih organizacij združenega dela in neustvarjen odnos družbenopolitičnih organizacij pri uresničevanju delegatskih odnosov. Delegacijam in delegatom je še v večini njihovih sredin posvečena premajhna pozornost, še vedno so prepučeni sami sebi, delo delegacij še vedno ni dovolj usmerjeno in povezano znotraj temeljne organizacije, z delavskim svetom in zborom delovnih ljudi. Vemo pa, da svobodna menjava dela zahteva tesno povezavo delegacij s samoupravnimi organi in zbori delavcev pri odločanju o vseh oblikah porabe, zato ni več vzdržno, da bi delegacije reševale te probleme ločeno, ne povezano s samoupravo znotraj temeljne ali delovne organizacije.

Premalo je, da sindikati v tozd in delovni organizaciji le občasno obravnavamo delovanje delegatskega sistema. Moramo stalno spremljati njegovo delovanje in skrbeti za sprotne odstranjevanje vseh ovir in slabosti. To pa doslej še ni dovolj prisotno, predvsem ne zato, ker se sindikalne organizacije v TOZD in delovni organizaciji niso dovolj aktivno vključile v delo delegacij. Tega dela ne pomagamo usmerjati, ker ga v večini sredin nismo analizirali, niti dovolj spoznali in zato nismo takrat, ko bi morali, tudi primerno ukrepali. Tam, kjer so delegacije tako prepučene same sebi brez povezave, usmerjanja in pobud, se problemi kopičijo in delo delegacije je slabo. Odgovornosti in udeležba na sejah je slaba, delegacija ne oblikuje stališč in ne izvršuje svojih temeljnih nalog. Vse delo je oslabiljeno, v glavnem poteka samo znotraj delegacije, namesto da bi bilo tesno povezano z njeno bazo, to je z delavskim svetom, z zborom delovnih ljudi in družbenopolitičnimi organizacijami. Zaradi takega stanja so v mnogih sredinah delovni ljudi še vedno neobveščeni in jim je v veliki meri onemogočeno sodelovati pri uveljavljanju njihovih interesov.

Ob tem se postavlja vprašanje, do kakšne mere smo usposobljeni za razreševanje posameznih področij in za izvrševanje zastavljenih nalog. V sindikatih smo posvečali premajhno skrb nenehnemu družbenoekonomskemu izobraževanju, dovoljevali smo, da smo ločili posamezne oblike izobraževanja, nismo bili odločni z zahtevami, da se tovrstno izobraževanje vrne v letni plan in da ga pozneje tudi realiziramo. Zadoljevali smo se samo z družbenopolitičnim usposabljanjem sindikalnih vodstev in vodilnih delavcev v TOZD ali delovnih skupnostih. Veliko slabše ali skoraj nič pa nismo napravili za izobraževanje delegatov v samoupravnih organih, SIS itd. Svet sindikata je res bil organizator po dveh seminarjih na leto, kjer smo poskušali z raznim aktualnimi temami podati osnovna znanja in tako izboljšati in olajšati delo predsednikom osnovnih organizacij in članom sveta sindikata. Ena izmed temeljnih naših nalog je, da

moramo hitreje in boljše delati na področju celotnih samoupravnih odnosov in zato je nujno, da preidemo na funkcionalni značaj usposabljanja, ki mora biti usmerjen k nadaljnjemu spreminjanju družbenih odnosov.

Družbenopolitično izobraževanje in usposabljanje mora biti odprto za vse strukture in mora zajemati celovit interes in potrebe vseh članov sindikata. V usposabljanje moramo seveda ločeno vključiti člane sindikata, poverjenike, druge člane izvršnih odborov, delegate občinskih in medobčinskih organov ter republiških organov. Pri usposabljanju samoupravljalcev pa moramo zagotoviti, da bo delavec, če se na novo vključuje v našo delovno organizacijo, na uvajalnem seminarju dobil več znanja s področja družbenopolitičnega izobraževanja. Člane delavskih svetov, delavskih kontrol, izvršilnih teles samoupravnih organov in druge delegate moramo pričeti takoj izobraževati, če želimo, da bomo zastavljene naloge v naših temeljnih dokumentih tudi v praksi realizirali. V tovrstno izobraževanje pa moramo vključiti tudi poslovne kadre, tu mislimo od predelavca pa vnaprej, da bi tako izboljšali obveščenost, samoupravno usmerjenost in angažiranost tudi teh delavcev pri uresničevanju samoupravnih socialističnih odnosov.

V nadaljevanju je bil govor o nalogah pri nadaljevanju uveljavljanja zakona o združenem delu in nujnosti spremembe in dopolnitve modela družbenoekonomskega sistema, ki smo ga sprejeli z novo reorganizacijo. Oporzorojeno je bilo tudi, da je v celoti neurejeno področje, ko delavci del dokumentacije ali dohodka namenijo za vlaganje v drugi TOZD, še vedno je avtomatično prelivanje sredstev.

Obveščanje je tudi važen del pri dograjevanju celotnih odnosov, ki direktno vplivajo na razpoloženje delavcev. Ugotavljamo, da se po navadi zadovoljujemo z obliko in obsegom informacij, ki je določeni sredini namenjena, ne pa, da bi zasledovali učinek in uspeh informacije. Zato moramo pri ocenjevanju, kakšno je informiranje, zasledovati predvsem učinek informiranja in temu podrediti vsebino, obliko in obseg. Ni vseeno, kam in komu je informacija namenjena. Prek ustrezne službe bomo morali voditi tudi evidenco o pravočasnosti in kvaliteti informacij. Pri našem ocenjevanju po navadi gledamo na kvaliteto obveščanja samo skozi prizmo pisanih virov informiranja. Vemo pa, da to področje zajema vrsto stvari, ki se med seboj prepletajo in jih ni mogoče ločeno obravnavati. Pri delu se vse prelopo poslužujemo informiranja delavcev v obliki žive besede, to je, da na sindikalnih ali delovnih skupinah v kratki, zgoščeni obliki ustno podamo določeno informacijo in tako tudi morebitna odprta vprašanja, neinformiranost v takšni obliki razrešimo. V zadnjem času se pa po navadi poslužujemo podajanja informacij na zborih delovnih ljudi in zaradi nepoznavanja celotne problematike velikokrat ne odgovorjamo na vprašanja, temveč se zadovoljujemo, da bomo vpra-

SPORAZUM O ZDRUŽITVI V INTERNO BANKO SKLENJEN

Na referendumu 18. aprila letos smo v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih železarne Ravne glasovali o sklenitvi samoupravnega sporazuma o združitvi v interno banko Slovenskih železarn. Sporazum je bil s potrebno večino glasov vseh zaposlenih sprejet v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

Za delovno organizacijo velja, da se je glasovanja udeležilo 4387 ali 89 odstotkov delavcev, kar pomeni običajen uspeh referendumu. Od 4936 zaposlenih v delovni organizaciji je za sprejem sporazuma glasovalo 3553 ali 71,98 odstotka zaposlenih, proti sprejemu se je izreklo 736 ali 14,91 odstotka.

Sorazmerno velik odstotek glasov »proti« nam da mi-sli. Kot običajno so delni vzroki drugod, odražajo opozorilno stališče posameznih delavcev do nekaterih neresenih vprašanj v okviru delovne organizacije, delno tudi v okviru sozda. Pri tem zadnjem je še zlasti sporno vprašanje trgovske hiše v okviru sozda in drugo. Kot že rečeno, se je večina zaposlenih vabilu za glasovanje primerno odzvala in tudi približno enotno glasovala. Bistveno odstopanje ugotavljamo le v TOZD pnevmatični stroji, kjer je bil sporazum komajda izglasovan. Vzroke takšne situacije, probleme, ki jih imajo v tozdu, bodo najbrž morali poiskati v samem tozdu, čeprav imajo vzroki verjetno tudi širše razsežnosti.

Obenem z glasovanjem na referendumu smo glasovali tudi za izvolitev delegatov v zbor interne banke Slovenskih železarn ter volili delegata v odbor samoupravne delavske kontrole pri interni banki oziroma v sozdu. Po vrstnem redu števila glasov so bili izvoljeni naslednji delegati: Anton Rutar, Herman Lesjak, Stanko Kovacič, Pavel Krivograd, Tone Potočnik in Ivan Lagoja.

V odbor samoupravne delavske kontrole sozda je bil s potrebno večino glasov izvoljen Jože Sedelšak, ki sicer opravlja funkcijo predsednika odbora delavske kontrole železarne Ravne.

Delavci, ki tolmačijo posamezna gradiva, pa so dolžni biti tako pripravljani, da lahko

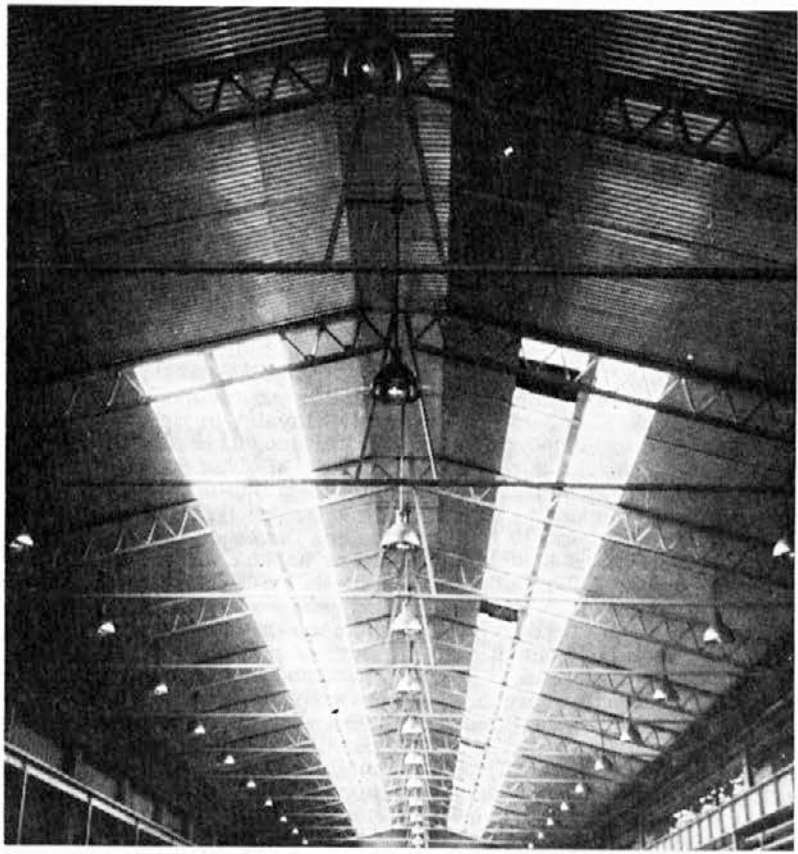
sami dajo odgovore delavcem. Zavedamo se, da je takšen pristop možen z nenehnim usposabljanjem in zasledovanjem uspešnosti posameznih informacij. Od nas je odvisno, kako velik bo razkorak med znanimi teoretičnimi izhodišči in prakso. Ne trdimo, da v celoti ni bilo ničesar opravljenega na tem področju, samo naša praksa gre le nekoliko prepočasno. Zato moramo čimprej sprejeti poslovnik o delu in oblikah posebnega izjavljanja, ker imamo to področje v temeljnih dokumentih preveč splošno opredeljeno. Akt mora biti pisan v razumljivem jeziku, in to tako, da bo večini delavcev razumljiv. Mislimo tudi na splošno poenostavitev naših samoupravnih aktov, ker trdimo, da je boljše imeti 30 členov in jih delavci razumejo, kakor 100 in so ti nerazumljivi, presplošni in jih take delavci ne sprejemajo. Nadalje moramo biti sindikati bolj prisotni pri nastajanju posameznih aktov takrat, ko govorimo o zasnovah in pripravah, ne pa, da se vključimo takrat, ko je osnutek ali predlog že izdelan. Ne gre za konkretno delo, ampak moramo biti v fazi nastajanja prisotni s političnimi stališči. Če nismo dovolj usposobljeni za resnično poglobljeno delo ali ni dovolj časa ali ne najdemo ustreznih rešitev, smo po navadi kratki in stvari improviziramo. Takšnega pristopa k delu se moramo izogibati, ker nam napravi večjo politično škodo kot pa, če se ne bi vključili v razpravo. Tudi ti elementi vplivajo na kompleksno informiranje delavcev.

Sindikalne organizacije morajo v naslednji mandatni dobi biti še bolj učinkovite, neposredno angažirati čim večji krog članstva za dosledno uveljavljanje sprejetih družbenih usmeritev. Gre torej tudi za akcijski pristop, za kvalitetnejši in hitrejši razvoj določenih protislovij, ki se pojavljajo v naši družbi. Takšna aktivnost je potrebna predvsem zaradi tega, da v čim krajšem času zastavimo odnose, ki bodo pripomogli k resničnemu gospodarjenju delavcev za celotno družbeno reprodukcijo.

Znano nam je tudi, da je dograjevanje družbenoekonomskega sistema daljši proces in je od nas samih odvisno, kdaj in kako bomo te spremembe vgradili v naš sistem in v naše samoupravno delovanje. Vemo tudi, da vseh vprašanj ni mogoče rešiti čez noč, so pa področja, ki bi jih lahko v temeljnih organizacijah združenega dela, delovni organizaciji ali drugod hitreje in uspešneje reševali.

Iz programa dela povzemamo samo nekaj ugotovitev:

Sindikat vse bolj postaja resnična notranja sila samoupravljanja, orodje in sredstvo delavskega razreda za uveljavljanje samoupravnih socialističnih odnosov. Sindikati smo vgrajeni v sistem samoupravljanja, uveljavljamo svojo vlogo in odgovornost z nenehnim preverjanjem naših stališč v praksi.

Konstrukcija

Za resnično odločanje članstva in politično pripravo za jačanje vsebinske vloge samoupravljanja smo v sindikatih odgovorni. Takšno delovanje pa zahteva od nas, da stalno dopolnjujemo našo organiziranost, da stališča preverjamo v praksi, da se nenehno usposabljam, da zagotovimo slehernemu članu možnost aktivnega dela v naši organizaciji.

Ugotavljamo, da so delegati in delegacije premalo povezani z delegatsko bazo, šibka je iniciativa za vsebinsko kreativno jačanje in uveljavljanje delegatskih razmerij. Delegatski sistem kot oblika neposredne demokracije bo zaživel, če bodo delegacije bolj ustvarjalno prisotne pri nastajanju posameznih odločkov, sporazumov, sklepov in drugega. Takšno delo in pristop pa zahtevata usposobljenega samoupravljalca. Le vsestransko izobražen delavec bo lahko prevzel določene samoupravne odgovornosti. Tudi obveščanje ni najboljša razvito pri nas, zato bomo morali to področje ustrezno dopolniti. Zavedamo se, da neobveščeni delavec lahko hitro postane predmet različnega manipuliranja. Zaradi neobveščnosti lahko prihaja tudi do razkoraka med zunanjo demokratično obliko odločanja in nedemokratično vsebino.

Sindikati moramo nenehno preverjati, dajati pobude za vsebinsko dograjevanje sistema nagrajevanja, ki mora imeti več elementov, ki

bodo vplivali na višino osebnega dohodka v odvisnosti od kvalitete in zahtevnosti dela. Vse prevečkrat se zadovoljujemo z načelnimi kritikami, premalo pa se konstruktivno vključujemo v razreševanje posameznih problemov. Zadovoljujemo se z obstoječimi akti, ki jih ne izpolnjujemo v smislu nenehnega dograjevanja sistema delitve in nagrajevanja.

Dobro delovanje delegatskega sistema krepi razvoj samoupravnih odnosov v vseh sredinah. Vrsta elementov v določeni sredini vpliva na razvoj in kvaliteto samoupravnih odnosov, ki so pa odvisni od razvoja prozvajalnih odnosov, ki pa imajo seveda vpliv na vse ostale družbenoekonomske odnose. Zato nam delegatski sistem omogoča in daje vse možnosti, da smo prisotni v vseh sredinah. Neposreden je naš vpliv na izobraževanje, zdravstvo, kulturo, socialno varstvo itd., velikokrat pa je naš odnos do teh sredin takšen, da ne vsebuje elementov svobodne menjave dela.

To je samo nekaj vsebinskih ugotovitev iz programa dela, zato je potrebno, da se na podlagi načelnega potrjenega programa izdelajo trimesečni programi, ki bodo aktualni in morajo biti usklajeni z osnovnimi organizacijami sindikata v železarni.

Anton Polanc

Kakšen bo center za zdravstveno in tehnično varstvo delavcev

Pred časom smo se z željami tako zaleteli, da je bilo videti, kako bomo že danes ali jutri imeli v železarni obratno ambulanto, zobozdravnika, kako ne bo več poti v zdravstveni dom med delovnim časom itn. Raznesle so se govornice o nekakem »ergonomskem« centru — tujka, ki je uradni slovenski slovarji niti ne poznajo in smo jo dešifrirali kot vedo o prilagoditvah delavca pogojem dela in obratno, je pa v tesni zvezi z medicino dela. Ker pa vsaj o tej vemo nekaj več, smo se napotili k dr. Janku Sušniku, vodji dispanzerja za medicino dela in prvemu strokovnjaku Slovenije na tem področju, ter ga zaprosili, naj nam razloži te stvari. Medtem smo namreč zvedeli tudi, da bo tak center stal 5 do 7 milijard, vemo pa, kako na tesnem smo z denarjem. Samo od sebe se je torej dodatno ponudilo še vprašanje, ali ne bi kazalo do (verjetno še precej daljne) dograditve centra urediti stvari z začasnimi rešitvami, npr. z enim prostorom za zobno ambulanto, z dvema za obratno itn.

Ker je naš čas silno nezaupljiv do »čistih« znanosti, nas je zanimalo tudi, koliko bo načrtovani center v železarni institutskega tipa, koliko bo služil direktnim potrebam proizvodnje oziroma kako se bo to dvoje prepletalo.

Odgovori dvojnega doktorja (medicine in znanosti, zato taka kratica), torej ddr. Janka Sušnika, ki ga bolj kot zdravi poznajo bolniki, s katerimi je vedno prijazen, predstavljajo zaokroženo celoto. Zato jih tako tudi objavljamo.

»Center ni ergonomski, ampak center za zdravstveno in tehnično varstvo delavcev. Ne bo nobena konkurenca zdravstvenemu domu, temveč njegovo dopolnilo, predvsem pa predstavlja novost v OZD. Iz idejnega projekta je razvidno, da bodo v njem tri ambulante (dve za bolnike, ena preventivna), mala kirurška dvoranica za šivanje, ki ga opravi zdravnik,

šok soba za težke poškodovance, postaja prve pomoči pod neposrednim nadzorstvom zdravnika, laboratorij za preiskave s posebnimi diagnostičnimi trakci (vse druge preiskave in rentgenske preglede opravlja še naprej zdravstveni dom), dve zobni ambulanti brez tehnike, preventivna fizikalna terapija, oddelek za psihosocialno varstvo (pisarne, govorilnice, kjer bi se ukvarjali s psihološkimi in socialnimi problemi delavcev), oddelek za VPD, ergonomski oddelek (sestavljen iz več dejavnosti: ekološke, fiziološke, psihološke, sociološke), konstrukcijski oddelek, ki naj bi zaposloval inženirje, da bi se ukvarjali s prilagajanjem strojev za delavce — invalide.

Čakanje bi skrajšali, tako da bi imeli v čakalnici valjčke s številkami. Pacient bi utrgal številko, hkrati pa na semafor videl, katera številka je pri zdravniku in kdaj bo približno na vrsti, če ima sam npr. številko 12, semafor pa kaže 5.

Eno osnovnih vprašanj, s katerimi se ukvarjamo že zdaj in se bomo še bolj v prihodnje, je skladnost, uravnoteženost med delovnimi zahtevami, obremenitvami pri delu in zmoglostmi človeka. To je kot nekakšna tehtnica, na kateri si morajo biti obremenitve in zmoglosti človeka v ravnotežju. Seveda pa to ravnotežje ni nekak statičnega, danega za vse življenje. Prav nasprotno je zelo dinamično, saj se oba dejavnika (delovno mesto in človek) neprestano spreminjata in je treba tehtnico vedno znova uravnovešati.

Najprej moramo postaviti diagnozo, se pravi, spoznati problem delovnega mesta in človeka. Oba je treba raziskovati kontinuirano. Raziskava je torej proces, ki daje vedno nove rezultate. Tudi ne smemo raziskovati samo delo ali samo človeka, ampak vedno oba. Seveda imamo določene predpise, ki urejajo pogoje dela, le držimo se jih ne povsem. V železarni smo

na tem področju nekaj že storili, vendar ne obvladamo v celoti stanja delavcev. Moramo na ustrezen način raziskovati delovno mesto. Ugotoviti moramo predvsem, kakšne so ekološke obremenitve (vročina, toplotno sevanje, hudi prepri, vlaga, ropot, prah, vibracije, slaba razsvetljava itn.). Te obremenitve so bile sicer po naročilu izmerjene dvakrat (pozimi in poleti), a je to premalo, saj npr. vemo, da se klima pri metalurški peči samo v enem dnevu spremeni večkrat. Ker se ekološki pogoji nenehno spreminjajo, so nam dosedanja merjenja le za orientacijo.

Druge obremenitve so fiziološke (teža dela, obremenitev srca, pljuč, mišic, gibal). Tudi te je treba stalno meriti, ker se delo spreminja. Npr. kovač je moral nekoč držati v rokah klešče s kosom železa, danes opravlja to delo stroj. Zelo težko fizično delo je postalo lahko.

Razen ekoloških in fizioloških pa so problemi tudi psihološki. Gre za utrujenost, za motiviranost, za medčloveške odnose, ki močno vplivajo na produktivnost, skratka, gre za kompleksne raziskave, ki so nujne, če želimo karkoli izboljšati, dvigniti produktivnost itn. Moramo pa tudi spoznati ljudi. Saj vemo, če človek dela z veseljem, dela dobro; potrebne so torej tudi sociološke raziskave.

Vedno tehtamo, ali je človek primeren za neko delo ali ne. Seveda pa moramo vse obremenitve pri enem in drugem delu izraziti z istim jezikom. Če npr. zahtevam, da mora biti ostrina vida pri nekem delu takšna, da človek še na razdalji 30 cm razlikuje detajl 0,1 mm, moram napisati, da delo zahteva tako ostrino vida. To moram ugotoviti in reči, da jo človek ima ali je nima. Če pa jaz govorim v svojem jeziku, na delovnem mestu pa to nekdo drugače analizira, govorimo drug mimo drugega in tehtnica seveda ni v ravnotežju. Moramo torej tesno sodelovati.

Delovno mesto in sposobnosti človeka pa je treba stalno vnašati v računalnik, ki nam lahko vsak hip pove (za posameznika ali skupino), ali je naša tehtnica še uravnovešena ali ne. Tu pa ne gre več samo za medicino, ampak so potrebne tudi druge službe — sociologi, psihologi, inženirji organizacije dela. Vsi morajo tesno sodelovati, če želimo imeti kompleksno podobo.

Zdaj se pa dogaja, da dela sploh ne prilagodimo človeku, ampak rečemo: »Pojdi k zdravniku, pojdi na invalidsko...« S tem večkrat zelo dragocenega človeka lahko miselno zapravimo. Postane delovni invalid in dela karkoli, ne da bi mogel koristno uporabiti znanje, ki si ga je na prejšnjem delovnem mestu pridobil; problem je s tem za delovno organizacijo rešen. Toda gledano v perspektivi to ni nobena rešitev, ker se število delovnih invalidov trdovratno veča. To je neracionalno in nehumano ravnanje z ljudmi, saj človeka razadenemo, če ga prestavimo na delovno mesto, ki ga ne veseli. Nasprotno moramo človeka vrniti k njegovemu delu, če se le da, in velikokrat se da že z majhnimi prilagoditvami. Tu so npr. šoferji zelo domiselni. Vse naredijo in prilagodijo, samo da bi lahko vozili (tudi invalidi). Kako se pa obnašamo v tovarnah? Koliko delovnih mest smo že pri-

lagoditi? Zato bi morali imeti team, ki bi študiral te prilagoditve. Po svetu zelo preučujejo prilaganje dela človeku. Prednjači predvsem avtomobilska industrija, ki vse izboljšave prej preštudira v laboratorijih. Pri nas pa tega ni, ker znanje uvažamo in ne razmišljamo, kako bi kaj prilagodili človeku.

Kot primer naj navedem naše šolsko pohoštvo. Izdelovalci očitno nimajo fiziologov, ki bi svetovali pri projektiranju, zato se že pri otrocih pojavljajo okvare na hrbtnici.

Iz povedanega je torej jasno, da center ne bi bil nikakršen teoretični institut, ampak gre predvsem za to, da bi rezultate raziskav prenašali v prakso, delo centra bi bilo torej izrazito aplikativno. Seveda je predviden tudi teoretični laboratorij, a težišče ni na njem. Vanj bi prenesli »delovno mesto« zaradi lažjih raziskav, ki jih npr. v obratu ni mogoče opraviti. Končni cilj pa bi vendar bil, da bi pomagali človeku — delavcu v železarni.

V železarni že imamo socialne delavce, inženirje varstva pri delu, psihologa, ambulanto, vendar ti ljudje niso med seboj povezani. Že samo s tem, če bi skupaj reševali probleme, bi dobili novo kvaliteto. Ker se ni teamskega dela, pa smo manj uspešni.

Zaradi vsega povedanega torej projekt centra za zdravstveno in tehnično varstvo delavcev zasluži vso prednost pri investicijah. Je res, da je železarna za to, da proizvajajo jeklo, vendar to jeklo proizvajajo in obdelujejo ljudje, ki tudi upravljajo stroje. Zato moramo imeti dolgoročno politiko. Kratkovidno je gledati na mladega človeka in reči, da ta ne povzroča problemov, ker je sposoben upravljati s stroji. Je res. Pozabljamo pa, da se vsak človek troši in da se bo iztrošil. Potem iščemo rešitev v benefikaciji, ki ne bi bila potrebna, če uredimo delo tako, da bo delavec lahko ves čas delal. Ni rešitev v benefikaciji ali invalidski upokojitvi. To je težka ekonomska kategorija, ki zasluži v vrstnem redu investicij vso prednost.

Imamo tudi premalo zdravnikov, zato ne moremo izpolniti svojih nalog. Obratna ambulanta bi morala imeti najmanj pet zdravnikov, pa ima dva, od katerih eden kmalu odšel na drugo delo. Medicina dela pa npr. opravlja delo za vso regijo s 50% zasedbo. Ker smo preobremenjeni, pošiljamo paciente k specialistom, v bolnišnico. S časom bi morali s tem prekiniti in ustvariti delavcem perspektive za zdravo in varno delo.

O improviziranih rešitvah gleda obratne in zobozdravstvene ambulante v železarni pa na kratko, da z njimi ničesar ne pridobimo, ampak so improvizacije pogosto najbolj dolge rešitve. Kvaliteta pride samo s kompleksnim delom, to pa bo možno z izgradnjo projektiranega centra.

Pripravila: Z. Strgar

GLEDALIŠČE

Mnogi zakonski možje živijo kot v gledališču. En prizor sledi drugemu.

PREDSTAVLJAMO NAŠEGA INOVATORJA:

Kdaj množična inovacijska dejavnost

V dokaj zaprašeni stari topilnici TOZD jeklarna smo pred nedavnim srečali ravnatelja Vlada Raca, ki je bil na rednem obhodu. Tu se je že leta 1950 kot mlad metalurški tehnik prvič srečal z inovacijami. Vendar mu študij ni dal miru. Tako se je odpravil na metalurško fakulteto, od koder se je po štirih letih vrnil kot diplomirani inženir metalurgije. Vse od takrat naprej pa se je srečeval s težavami v proizvodnji, ki jih je težavami v proizvodnji, ki jih je težavami v proizvodnji, ki jih je

redno sodeloval in še danes sodelujem pri raznih nalogah z metalurškim inštitutom v Ljubljani.

»Kaj menite o inovacijski dejavnosti v železarni?«

»Takole bi povedal. Železarna se s čistimi inovacijami ali celo invencijami ne more ukvarjati, ampak deluje skupno z različnimi inštituti v okviru raziskovalnih interesnih skupnosti za znanost.

Vlado Rac

Vendar menim, da je vsaka manjša racionalizacija in tehnična izboljšava del celotne inventivne dejavnosti. Poslovodni organi naj bi ustvarjali v svoji delovni organizaciji klimo in interes tudi za take manjše inovacijske dejavnosti, tako da bi postale množične. Mislim, da nam daje prav samoupravni sistem pogoje za interes slehernega posameznika za izboljšanje gospodarnosti z malimi inovacijami. Ravno te pa lahko od-

krijejo samo neposredni proizvajalci. Poglejte, nekateri v železarni še danes menijo, da je inovacija nekaj velikega. Jaz menim drugače in trdim, da ni tako. Poglejte, samo v naši jeklarni II so delavci pred kabino postavili korito z vročo žlindro. Ta dokaj dobro ogreva celotno okolje, v katerem se gibljejo. Kaj so s tem dosegli, menim, da ni treba posebej poudarjati.

»Torej menite, da so tudi nagrade za inovatorje dovolj velike?«

»Menim, da imamo v železarni pravilnik o nagrajevanju inovacijske dejavnosti kar v redu urejen ter da so nagrade primerne. Zavedati pa se moramo, da inovacija ne prinese samo nagrade inovatorju, ampak celotnemu gospodarstvu in pozneje tudi v udeležbi pri rednem osebnem dohodku.

Ravno zaradi tega smo zainteresirani za množično inovacijsko dejavnost. Res pa je, da tu obstaja majhna nevoščljivost, strah pred izplačilom visokih nagrad, ki so le pri zelo visokih prihrankih. Vendar menim, da se tudi te stvari urejajo in da niso ovira za širjenje množične inovacijske dejavnosti.

»Kaj nam v železarni manjka pri širjenju inovacijske dejavnosti?«

»Manjka nam dober informacijsko dokumentacijski sistem. Marsikdaj bi lahko kakšne inovacije uporabili v lastni organizaciji združenega dela, ki so bile izvedene v drugi OZD. Informacije o raznih inovacijah bi marsikatere mu dale ideje in korajžo za razvijanje lastnih zamisli.«

F. Rotar

Kdaj uveljaviti pokojnino

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je že sprejela nove količnike za valorizacijo pokojnin, ki se bodo uporabljali za izračunavanje pokojninske osnove po 30. juniju 1978. Tako imajo sodelavci oziroma sodelavke, ki bodo do 30. junija 1978 izpolnili pogoje za priznanje pravice do starostne pokojnine 60 let starosti, 40 let delovne dobe moški, 55 let starosti in 35 let delovne dobe ženske in tisti, ki bodo ostali v delovnem razmerju še po 1. juliju 1978 možnosti izbire zanje najbolj ugodnega 10-letnega obdobja, iz katerega se jim bo upošteval doseženi osebni dohodek v pokojninsko osnovo.

V bistvu gre za to, da sodelavec oziroma sodelavka, ki v prvi polovici leta izpolni pogoje za starostno upokojitve in ostane v delovnem razmerju najmanj 6 mesecev v tekočem letu, lahko na osnovi izračuna ugotovi, katera varianta upokojitve je zanj najbolj ugodna in se temu primerno odloči za čas uveljavitve pravice do pokojnine.

To možnost dajejo veljavni predpisi statuta SPIZ, s katerimi je določeno, da se lahko upošteva za izračun pokojninske osnove koledarsko leto, v katerem je prejel delavec osebni dohodek ali nadomestilo osebnega dohodka najmanj za 6 mesecev zavarovalne dobe.

To informacijo objavljamo predvsem za tiste sodelavce, ki delajo na delovnih mestih, na katerih so težki delovni pogoji in že zelo nestrpnost pričakujejo čas, ko bodo izpolnili pogoje za starostno upokojitve. Te je zelo težko prepričati, da bi s podaljšanjem delovnega razmerja (včasih pa nekaj mesecev), lahko dosegli za kakšen odstotek večjo pokojnino. Razumljivo je, da pozneje, ko je že vse prepoz-

no in se ne da več pomagati, takšno odločitev obžalujejo, vlagajo nove zahtevke, prosijo za pomoč itd.

Lažje pa je s sodelavci, ki so na delovnih mestih z ugodnejšimi delovnimi pogoji. Ti lažje dočakaajo ustrezen datum upokojitve in eventualno podaljšanje delovne dobe čez predpisanih 40 let moški oziroma 35 let ženske. A tudi pri teh se najde nekaj skrajnih primerov, ko sodelavci iz raznih vzrokov vlečejo delovno dobo daleč čez obvezno mejo.

Menim, da bi si morala kadrovska politika pri upokojevanju še bolj prizadevati v tej smeri, da bi imel res vsak sodelavec enake možnosti pri izbiri »dneva upokojitve«, zlasti sedaj, ko je v večini primerov višina pokojnine bolj odvisna od izbire časa upokojitve kot od vloženega dela.

Verjetno bi analiza pokojnin (s tipičnih delovnih mest, kjer se nagrajevanje zaradi sprememb pogojev in zahtevnosti dela z leti ni bistveno spremenilo — topilec EP, valjavec, kovač, strugar, brusilec, ključavničar itd.), uveljavljenih v posameznih obdobjih in pozneje usklajenih z ekonomskimi gibanji, gornjo trditev potrdila.

V tabelah bi rad na osnovi poprečnega dohodka v železarni prikazal praktični način izbire najboljše variante možne upokojitve.

Za primer bi vzel delavca, ki je v prvi polovici leta izpolnil pogoje za uveljavitev pravice do starostne pokojnine in je še nadalje ostal v delovnem razmerju — najmanj do 1. julija 1978.

V tabeli 1 je prikazan poprečni dohodek za posamezno leto, izračunana pokojninska osnova za vse 4 možne variante. Pri tem je treba pripomniti, da je v poprečju za leto 1978 upoštevan planski dohodek za I četrletje in da bo letni dohodek verjetno nekoliko višji.

TEKMOVANJE KOVINARJEV IN LIVARJEV

Od 12. do 17. maja poteka v železarni 2. tekmovanje kovinarjev, ki so se jim letos pridružili še livarji. Sestoji iz praktičnega in teoretičnega dela. Teoretični obsega poznavanje ZZZD in teorijo stroke ter predpise o varnosti pri delu. Tekmuje okoli 95 sodelavcev različnih strok, kot so: strugarji, rezkalci, orodjarji, livarji in varilci.

Potegujejo se za uvrstitev v ekipo železarne, ki nas bo zastopala na republiškem tekmovanju. To bo letos predvidoma junija v ljubljanskem Litostroju. Za vsako stroko so razpisane tri praktične nagrade. O rezultatih tekmovanja vas bomo obvestili.

-ck

TABELA 1

LETO	POVPREČNI OD V ZR	KOLIČNIKI				VALORIZIRANA POKOJNINA				
		75	76	77	78	75 - A	76 - B	77 - C	78 - D	
1	2	3	4	5	6	7(3x7)	8(4x8)	9(5x9)	10(2x6)	
1966	874,00	341,6				2.985,58				
1967	830,00	309,3	386,9			2.567,19	3.211,27	3.886,48		
1968	962,00	282,3	353,2	408,0		2.715,72	3.397,78	4.135,84		
1969	1.167,00	245,2	306,7	354,4	422,0	2.861,48	3.579,18	4.147,26	4.924,74	
1970	1.403,00	204,6	255,9	295,6	352,0	2.870,53	3.590,27	4.095,30	4.938,56	
1971	1.654,00	171,3	214,3	247,6	294,8	2.833,30	3.544,52	4.487,77	4.875,99	
1972	2.135,00	145,5	182,0	210,2	250,3	3.106,42	3.885,70	4.421,97	5.343,90	
1973	2.423,00	125,6	157,1	181,5	216,2	3.043,28	3.806,53	4.470,83	5.238,32	
1974	3.094,00	100	125,1	144,5	172,1	3.094,00	3.870,59	4.353,19	5.324,77	
1975	3.769,00	100	100	115,5	137,6	3.769,00	3.769,00	4.363,00	5.186,14	
1976	4.363,00		100	100	119,1		4.363,00		5.196,33	
1977	5.161,00			100	100			5.161,00	5.161,00	
1978	5.412,00				100				5.412,00	
	POKOJNINSKA OSNOVA					2.984,65	3.701,78	4.352,26	5.160,17	
	POKOJNINA (85 %)					2.536,95	3.146,51	3.699,42	4.336,14	

TABELA 2

KVALIFIKACIJSKE SKUPINE	NAJVIŠJI ZNESKI OSEBNIH DOHODKOV			
	75 - A	76 - B	77 - C	78 - D
NEKVALIFICIRANA DELA I	3.884,00	4.858,00	5.612,00	6.682,00
POLKVALIFICIRANA DELA II	4.231,00	5.293,00	6.116,00	7.283,00
KVALIFICIRANA DELA III	4.630,00	5.791,00	6.691,00	7.967,00
VISOKO KVALIFICIRANA DELA ALI DELAVCI S SREDNJO IZOBRAZBO IV	5.562,00	6.958,00	8.039,00	9.573,00
VIŠJA IZOBRAZBA V	6.566,00	8.214,00	9.490,00	11.301,00
VISOKA IZOBRAZBA VI	8.728,00	10.917,00	12.613,00	15.019,00

TABELA 3

USKLAJEVANJE Z EKONOMSKIMI GIBANJI

POKOJNINSKE OSNOVE IZ OBDOBIJ	VIŠINA PRVOTNO ODHERJENE POKOJ.	1. 1. 1976 14 % + 3%	1. 1. 1977 15,5 %	31. 8. 1977 4 % + 60,00	1. 1. 1978 10 % + 2 %
A OD od 1966-1975	2.536,95	-	2.536 x 115,5 2.930,17	2.930,17 x 4 + 600 3.107,38	3.107,38 x 110 + 3.486,47 102
B OD od 1967-1976	3.146,51	-	-	3.146,51 x 104 + 600 3.332,37	3.332,37 x 110 + 102 3.739,91
C OD 1968 - 1977	3.699,42	-	-	-	-
D OD 1969-1978	4.386,14	-	-	-	-

V tabeli 2 so prikazani najvišji osebni dohodki, ki se lahko za posamezno skupino upoštevajo v pokojninsko osnovo.

Iz tabele 3 pa je razvidno, kako se usklajujejo pokojnine, uveljavljene v posameznih obdobjih na raven tekočega leta. Najbolj ugodna je varianta D. Možne so še uskladitve variant (razen D) s 1. januarjem 1969. Primer je izračunan na podlagi poprečnega dohodka v železarni. Kandidati za upokojitev lahko zahtevajo izračune variant na SPIZ Ravne.

Milan Praznik

MISLI FRANCETA POPITA

Splošna ljudska obramba mora še danes — prek SZDL — postati množično gibanje delovnih ljudi.

Hitreje moramo spreminjati sestavo slovenskega gospodarstva, tako da se bo na podlagi visoke produktivnosti in kakovosti dela enakopravno vključevalo v mednarodno menjavo ter s tem izboljševalo plačilnobilančni položaj republike.

Razvijati moramo sodobno organizirano, visoko produktivno družbeno kmetijsko proizvodnjo ob enakopravnem vključevanju kmetov-kooperantov in razmahu zadružništva.

Omogočiti moramo, da se lahko raznovrstni interesi izražajo svobodno, brez političnega posredovanja ene ali več strank, torej brez pluralizma strankarskih interesov.

Osrednje področje dela socialistične zveze in njenih organov je med delegati in delegacijami.

Stog

1976-1978 DOBRO — 1978-1980 BOLJŠE

Aktivnost Zveze socialistične mladine železarne Ravne od 1976. do 1978. leta je potekala v obdobju, ki je med najpomembnejšimi za zgodovino in razvoj naše socialistične samoupravne družbe. Zveza socialistične mladine (v nadaljevanju ZSM) je imela za osnovo svojega delovanja predvsem akcijskopolični program ZSM Slovenije, akcijske programe OK ZSM in lastne programe dela.

Obdobje, o katerem govorimo, je bilo za vse delovne ljudi in tako tudi za ZSM, polno raznih nasprotij in problemov. Vse težave, s katerimi so se sprijemali sodelavci, so prav tako bile osnova za razne dejavnosti ZSM v železarni. ZSM je imela pri tem vsekakor veliko vlogo, vendar ni uživala popolne podpore svojih članov, članov drugih DPO (družbenopolitičnih organizacij), samoupravnih organov ter vseh sodelavcev v železarni.

Vsa stališča, ki smo jih zavzeli mladi v kongresnih dokumentih, da v razvoju naše družbe ne sme biti vprašanja, v katerih reševanja se ne bi morala vključevati tudi ZSM, so sprejeta in neštokrat poudarjena, toda do realizacije še ni prišlo. Osnovne organizacije so imele veliko število sestankov in veliko stvari se je obravnavalo na teh sestankih. Postavljali so se zaključki, prihajalo je do veliko sklepov in stališč, vendar se je sklenjeno realiziralo le poredkoma. Osnovne organizacije še vedno tare problem, ki je pri ZSM v železarni postal že kar nekako kroničen — to je neaktivnost in nezainteresiranost večine članov osnovnih organizacij. ZSM se je izredno trudila, da bi v svoje vrste pridobila vse napredno usmerjene mlade delavce. Naredili smo program dela, ki je bil vsekakor zelo ambiciozen. Vso svojo aktivnost smo usmerili na naslednje:

- na organizacijsko in kadrovsko krepitev ZSM,
- na idejno-politično izobraževanje vseh članov ZSM,
- na uresničevanje ZZD (zakona o združenem delu),
- na področje kulture,
- na področje SLO in DS,
- na področje športa,
- na področje mladinskih delovnih akcij,
- na področje informiranja itd.

Vse te in še mnoge druge naloge so bile predmet razprav na sestankih osnovnih organizacij, koordinacijskega sveta in njegovega predsedstva.

Za to obdobje je značilno, da poleg objektivnih težav in subjektivnih slabosti, s katerimi so se borili člani in osnovne organizacije ZSM skupaj z drugimi družbe-

nopolitičnimi organizacijami ni bilo protisocialističnih ali nesamoupravnih obnašanj.

Nesprejemljivo pa je dejstvo, da je med člani ZSM vse več izredno slabih medsebojnih odnosov.

Čeprav so bili programi dela posameznih osnovnih organizacij dobro sestavljeni, so v večini osnovnih organizacij akcije zaostajale za skupnimi aktivnostmi ZSM v železarni. To je seveda odraz nespoštovanja dogovorjenih stališč. Da je prihajalo celo do oviranja aktivnosti v določenih sredinah, je krivo vsekakor to, da mladi v

teh sredinah niso pravilno razumeli bistva demokratičnega centralizma.

Nizek nivo idejne usposobljenosti večine članov ZSM je posledica nezadostnega idejnega dela in izobraževanja, kar pa povzroča nerazumevanje politike ZSM. Neučinkovito in počasno reševanje vseh problemov mladih v železarni s svojimi objektivnimi in subjektivnimi razlogi prav gotovo povzroča nezainteresiranost večine naših članov.

Vsi ti problemi narekujejo, da bo moralo marksistično izobraževanje postati

Majski puh

množično in stalno v vseh fazah delovanja ZSM, pri čemer bo potrebna široka idejnopolitična akcija in podpora vseh socialistično organiziranih sil v železarni, z zvezo komunistov na čelu.

Marksistično izobraževanje bo moralo zajeti tako širino, vsestranskost in biti tako usmerjeno, da bo garantiralo:

— da bodo temeljne organizacije združenega dela postale središče idejnopolitičnega dela, kjer se bodo široko izraženi interesi delavcev reševali samoupravno z akcijami samih delavcev,

— da bo vsebina marksističnega izobraževanja povezana predvsem s problemi in nalogami, s katerimi so soočeni delavci v svojih sredinah, ter usmerjena k razrednim ciljem in praksi združenega dela,

— da se bo z masovnim marksističnim izobraževanjem omogočilo izgrajevanje resnično samoupravnih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela in da se bo vzporedno s tem razvijala zavest delavcev o potrebi marksističnega izobraževanja,

— tak sistem enotnega marksističnega izobraževanja, ki bo naši delovni organizaciji dal garancijo, da bo vsak delavec usposobljen za aktivno udejstvovanje v gradnji samoupravnih odnosov znotraj temeljnih organizacij združenega dela.

Če ocenjujemo rezultate idejnopolitičnega izobraževanja v železarni, ki so doseženi v minulem obdobju, ugotavljamo, da so bili določeni rezultati doseženi, vendar je prisotnih še veliko problemov. Žal moramo priznati, da so preveč prisotni problemi subjektivne narave, in sicer:

— da je problematika idejnega izobraževanja izven rednih aktivnosti članov družbenopolitičnih organizacij,

— vse preveč je prisotna nekoordiniranost akcij družbenopolitičnih organizacij v temeljnih organizacijah združenega dela,

— še vedno je veliko članov ZSM v organih samoupravljanja in organih družbenopolitičnih organizacij, ki ne razumejo potreb po marksističnem izobraževanju. Smatrajo ga za nepotrebno in ne kot osebno obveznost in sestavni del vsakodnevnih družbenopolitičnih aktivnosti;

— premalo se spremlja delo in aktivnost tistih, ki so končali politične šole ali kakršnekoli druge oblike izobraževanja v raznih tečajih, tako da lahko ti tovariši ostajajo v svojih osnovnih organizacijah in svojih sredinah popolnoma neaktivni in anonimni. Seveda bi pri vsem tem morali misliti tudi na sredstva, ki so bila vložena v njihovo izobraževanje.

Pri uresničevanju kadrovske politike bi se morali vedno spoštovati principi, ki so bili formulirani v kongresnih dokumentih, družbenih dogovorih, samoupravnih sporazumih in vseh drugih dokumentih. No, kljub določenim uspehom pa vedno ni bilo tako. Na določena mesta oziroma funkcije so bili kadrovani mladinci, ki jim tam prav gotovo ni bilo mesto. Bilo je veliko pojavov, da so se na določena mesta kadrovali člani, o katerih so odločali posamezniki ali skupine in se niso kadrovali po predpisanem postopku in od pristojnih organov. Kljub vsemu pa je na mnoga odgo-

vorna delovna mesta, mnoge odgovorne družbenopolitične funkcije in zadolžitve ter v vse samoupravne organe izvoljenih veliko mladih, kar dovolj zgovorno kaže na to, da imajo starejši v mlado generacijo dokaj veliko zaupanje.

Venomer pa je prisoten in nas tare problem, da v našo organizacijo ne moremo pritegniti višje in visoko izobraženih kadrov. Tako lahko v ZSM železarne Ravne resnično govorimo o delavski večini, saj je največja večina članov ZSM prav neposrednih delavcev. Pred kratkim smo v svoje delo vključili še aktiv študentov železarne Ravne, ki študirajo na visokošolskih ustanovah v Ljubljani in Mariboru. Prepričani smo, da bo tako sodelovanje s študenti že v času njihovega šolanja prineslo določene rezultate, saj je popolnoma prav, da so študenti že v času svojega šolanja seznanjeni z vso dejavnostjo in problematiko, ki se pojavlja v njihovih bodočih delovnih organizacijah. Točne so ugotovitve, da je največja krivda za neaktivnost v posameznih komisijah pri ZSM v železarni in nekaterih osnovnih organizacijah prav v nepravilnem kadrovanju v njihove vodilne organe. Zato bo potrebno v kadrovsko politiko vnesti veliko več pozornosti in nikakor ne odstopati od osnovnih principov in kriterijev kadrovske politike ZSM v železarni.

Vse osnovne organizacije ZSM železarne Ravne so bile v začetku lanskega leta vključene v tekmovanje za najboljšo osnovno organizacijo in najboljšega mladince samoupravljalca. Rezultati te akcije so za mlade v železarni porazni. Več kot polovica osnovnih organizacij je zaradi neaktivnosti izključena že v prvem krogu tekmovanja, ostale pa so z številom zbranih točk tako nizko, da že v občinskem merilu ne predstavljajo pozitivnega rezultata. V opravičilo lahko rečemo, da je temu veliko kriv tudi točkovni sistem, ki osnovnih organizacij nikakor ni mogel navdušiti za tekmovanje, saj je prirejen tako, da ne upošteva nobenih aktivnosti, ki jih osnovne organizacije realizirajo s svojim vključevanjem v uresničevanje zakona o združenem delu in socialističnega samoupravljanja v svojih temeljnih organizacijah združenega dela, kar pa je prvenstvena naloga osnovnih organizacij ZSM v združenem delu. Morda bi bilo dobrodošlo, da bi osnovne organizacije v železarni ustvarile neki interesen način tekmovanja in bi prešli na tekmovanje za najboljšo organizacijo v železarni in najboljšega mladince samoupravljalca v železarni. Tu bi bila najpomembnejša naloga ZSM, da bi na določen način stimulirala mlade, kakor tudi vse svoje sodelavce v tovarni za večjo proizvodnjo in večjo produktivnost.

Pohvaliti pa moramo mlade iz TOZD kovačnice, ki so že tretjič zapored sodelovali na tekmovanju mladih kovačev, ki ga organizirajo vse jugoslovanske železarne, in tam dosegli dobre rezultate. Tekmovanja take vrste niso pomembna samo zaradi dokazovanja kovaških spretnosti. Tam se spoznavajo načini dela v drugih delovnih organizacijah, drugačni tehnološki postopki, kuje se bratstvo in prijateljstvo. Zato je treba takšne dejavnosti mladih podpirati in pozdraviti poizkuse mladih iz naše tovarne, ki si prizadevajo, da bi

postali prvi organizator tekmovanja mladih delavcev topilcev in livarjev.

Ko govorimo o delegatskem sistemu, moramo začeti pri dejstvu, da noben sistem, ki bi bil še tako dobro zamišljen in kakršenkoli že, ne more delovati sam po sebi, kolikor ga ljudje zavestno ne sprejmejo in ne oživijo. To se pravi, da je razvoj in funkcioniranje delegatskega sistema odvisen predvsem od angažiranja vseh subjektivnih sil, tako tudi ZSM. Zelo razveseljivo je dejstvo, da osnovne organizacije ZSM v železarni posvečajo vse več pozornosti povečanju vloge in odgovornosti ZSM za razvoj sistema socialističnega samoupravljanja v posameznih TOZD in delovni organizaciji ter s tem tudi delovanju delegatskega sistema. Delovanje mladih v delegatskem sistemu, organih samoupravljanja, sindikatu, vse bolj omogoča družbeno uveljavljanje mlade generacije, njeno odgovorno vlogo v vseh družbenih procesih, ustvarjanje njenih družbenoekonomskih interesov, v sami organizaciji ZSM omogoča pot za realizacijo svojih samoupravnih opredelitev, zaključkov in stališč.

Osnovne organizacije ZSM železarne Ravne delujejo skupno z vsemi drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi. Zato nobena osnovna organizacija ne more delovati oddvojeno, temveč lahko in mora vključevati svoje aktivnosti v skupne družbenopolitične in samoupravne aktivnosti v svojih sredinah. Iz tega jasno sledi, da ZSM v železarni ne more svojim delegatom ali aktivistom diktirati svojih osebnih stališč, temveč mora bitko za svoja stališča izboriti v koordinaciji in dogovarjanju z vsemi drugimi dejavniki v svojih sredinah. Brez koordiniranja akcij, brez dogovarjanja in iskanja skupnih rešitev in stališč, s trmasti vztrajanjem pri svojem, je delovanje ZSM že vnaprej obsojeno na propad. Tako obnašanje ZSM je seveda tudi nesprejemljivo.

Uspešno reševanje vseh vprašanj družbenoekonomskega položaja zaposlene mladine je odvisno tudi od njenega aktivnega delovanja v organizacijah in akcijah zveze sindikatov. Da bi bilo takšno delovanje ZSM uspešno, je potrebno čimprej poiskati ustrezne organizacijske in akcijske oblike delovanja. Te aktivnosti morajo omogočiti ne samo koordinacijsko aktivnost teh dveh organizacij, temveč tudi skupno vodenje akcij obeh.

Mladi smo že nekajkrat analizirali sodelovanje obeh organizacij in lahko trdimo, da smo doslej sodelovali le v skupnih akcijah širšega družbenega pomena, predvsem takih, kot so volitve, referendumi itd. Vse premalo pa smo sodelovali na področju reševanja mnogih življenjskih vprašanj mlade generacije. Prav tako smo premalo sodelovali pri reševanju vseh problemov družbenega pomena, ki se pojavljajo ob uresničevanju politike socialističnega samoupravljanja v združenem delu in krajevnih skupnostih. Vsekakor pa ZSM ne more realizirati svoje aktivnosti brez skupne akcije vseh subjektov v združenem delu.

Uresničevanje socialističnega samoupravljanja in delegatskega sistema, takega, kot ga definira ustava, je vsekakor

dolgotrajen proces. Pri tem pa se moramo zavedati, da je lahko ta proces veliko hitrejši ali pa počasnejši. Toda bo in mora biti hitrejši, seveda le s popolno angažirano in aktivnim prizadevanjem vseh družbenopolitičnih organizacij ter tako tudi ZSM.

V sedanjih sodobnih pogojih življenja so fizična kultura, počitek in rekreacija, kultura in kulturno zabavna dejavnost postali potreba in nujnost vseh delovnih ljudi. Ta področja morajo postati sestavni del sodobne proizvodnje, saj je to pogoj za ohranitev zdravja, delovnih sposobnosti in povečanja produktivnosti dela.

Odgovornost in aktiviranje vseh osnovnih organizacij ZSM v železarni v preteklem obdobju, ni bilo zadovoljivo. Za tako stanje tudi ne moremo najti opravičljivih razlogov, saj take pogoje za izvajanje načrtane politike fizične kulture, rekreacije in zabavnega življenja, kot jih imamo pri nas, najdemo le še malo kje. Kljub temu pa pri svojem delu nismo uspeli ustvariti množičnosti in tako se s fizično kulturo in rekreacijo ukvarja le peščica posameznikov. Zaključek je lahko tak, da rekreacija in fizična kultura v železarni ne gresta vzporedno s proizvodnjo, ker je delovni ljudje niso sprejeli kot sestavni del sodobnega dela in življenja. Potrebno se bo še bolj potruditi na tem področju in pri tem aktivirati vse družbenopolitične organizacije.

Na področju kulture so rezultati nekoliko ugodnejši. Mladi sodelujejo v raznih sekcijah, prirejajo nastope in so aktivni skoraj v vseh vejah kulturnega življenja pri nas. Tu pa naletimo na popolnoma drug problem. Pogoji, v katerih poteka kulturna dejavnost, nikakor ne ustrezajo potrebam, zato smo lahko z doseženimi rezultati bolj ali manj zadovoljni. Seveda pa ti rezultati niso tako dobri, da v naslednjem obdobju ne bi mogli biti še boljši.

V demokratizaciji celotnega družbenega življenja v naši državi dobiva informiranje vse pomembnejšo samoupravno funkcijo. Vse bolj se naglašča, da je informiranje eden od osnovnih pogojev za kvaliteto odločanje delavcev v združenem delu. Da bi lahko delavec zares gradil nove družbene socialistične odnose, da bi lahko aktivno deloval v samoupravljanju, mora biti vsestransko informiran o vseh bistvenih vprašanjih združenega dela.

Informiranje je sestavni del našega dela in aktivnosti ZSM. Velikokrat je naša aktivnost odvisna od tega, kako in koliko smo informirani. V naslednjem obdobju je treba uvesti popolno obveščanje znotraj osnovnih organizacij ZSM in navzven do organov KS, ZSM v železarni, OK ZSM na Ravnah, KS na nivoju sozd SŽ, RK ZSMS in ZSMJ.

V preteklem obdobju nikakor ne moremo biti zadovoljni z informiranjem znotraj delovne organizacije. O mnogih akcijah, ki so jih vodile druge družbenopolitične organizacije in samoupravni organi, ZSM v železarni ni bila obveščena in poklicana k sodelovanju. Seveda so krive tudi osnovne organizacije, saj nismo opazili zahtev le-teh po boljšem informiranju. Torej mora informiranje dobiti veliko večjo funkcijo v našem samoupravnem sistemu, mora omogočiti vsem članom naše de-

lovne organizacije, da bodo samoupravljali in odločali o vseh vprašanjih svojega dela in življenja.

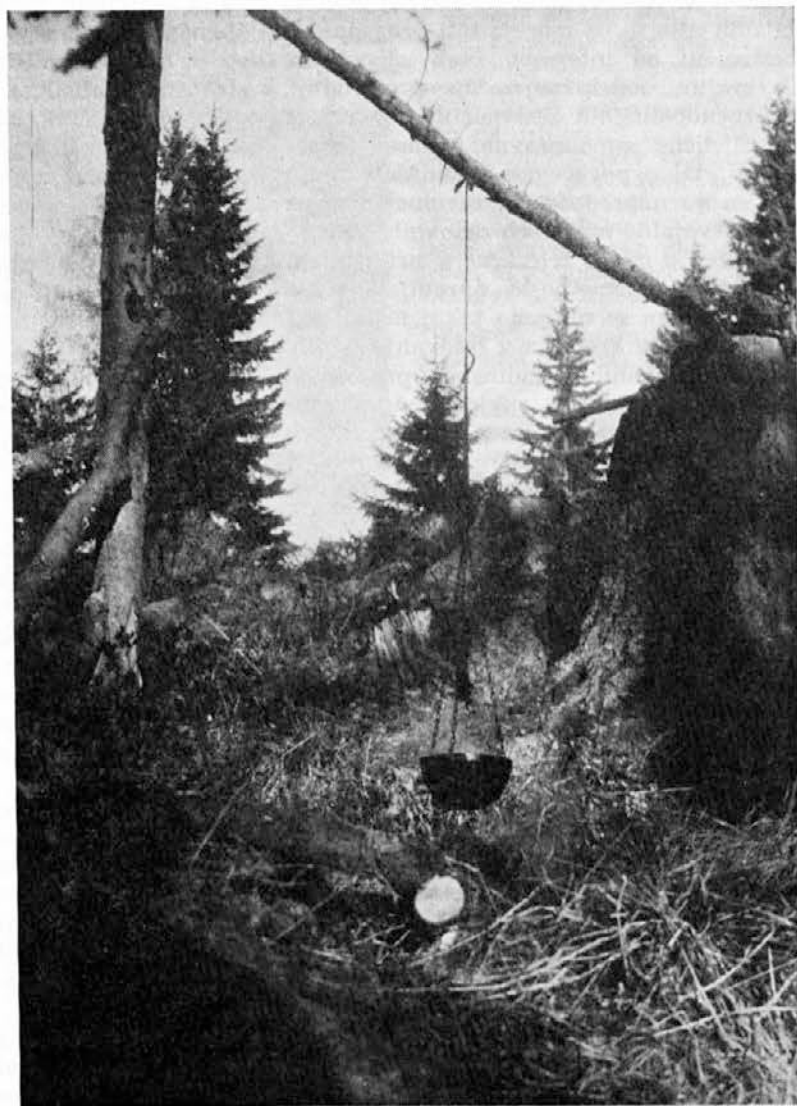
Po nekaj letih bolj ali manj mrtve sezone glede prostovoljnih mladinskih aktivnosti v obliki mladinskih delovnih akcij je v minulem obdobju prostovoljno delo spet našlo prostor v akcijah in programih mladih. Ponovno so zaživele zvezne, republiške in lokalne delovne akcije. V vse te prostovoljne aktivnosti so se redno vključevali tudi mladi iz železarne. Zelo pa pogrešamo takšne prostovoljne aktivnosti članov ZSM železarne, ki bi bile usmerjene v izboljševanje ekonomskega položaja naše tovarne. Vsi mladi bi morali pomagati k še boljši ekonomski stabilizaciji tovarne z večjim lastnim prizadevanjem na delovnem mestu in z uspešnim izvrševanjem proizvodnih nalog. Seveda nikakor ne bi bilo prav, če bi si želeli takih akcij samo zaradi finančnih rezultatov. Nobena delovna akcija mladim ni bila načrtovana samo iz ekonomskih razlogov, temveč je bila vsaka tudi neke vrste šola, kjer se kujejo bratstvo, enotnost in prijateljstvo. Na delovnih akcijah, je rekel tovariš Tito, se pridobiva najdražje znanje — znanje, kako se ljubi in gradi domovino. Zato mora postati naloga vseh osnovnih organizacij v železarni, da postane prostovoljno mladinsko delo stalna aktivnost vseh osnovnih organizacij in da ta oblika dejavnosti pride na vse programe dela ZSM v železarni.

Družbena samozaščita je kot funkcija samoupravne socialistične družbe in samo-

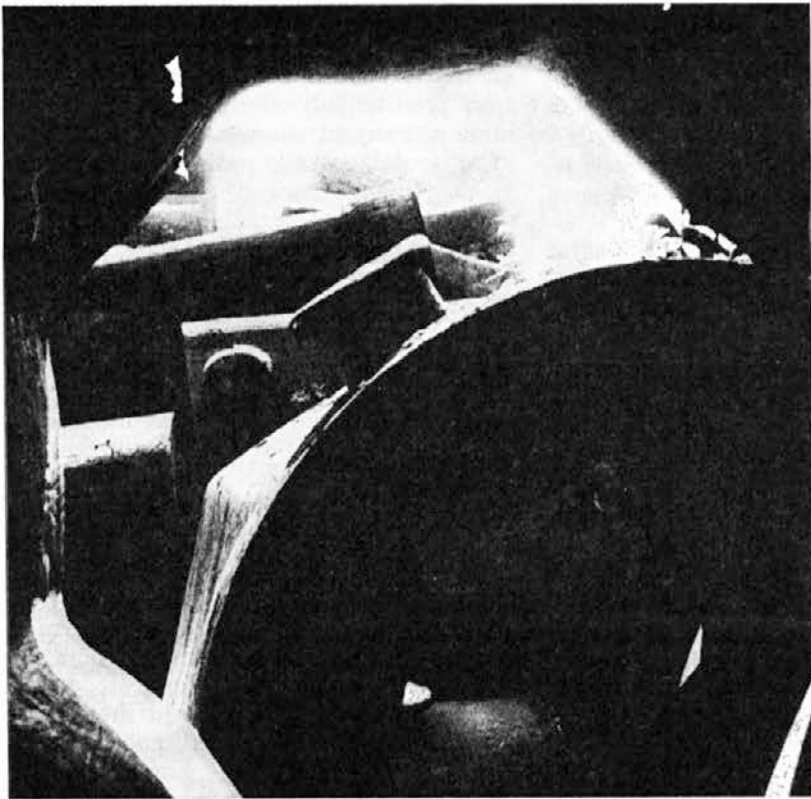
upravnih odnosov neločljiv del našega samoupravnega socialističnega razvoja. Njena naloga je, da čuva družbeno ureditev tako pred napadi od zunaj, kot pred raznimi notranjimi sovražniki in kriminalci, ki želijo delati škodo naši družbeni ureditvi, pravilnemu delovanju celotnega gospodarskega sistema, družbeni lastnini, pravicam in svoboščinam občanov, bratstva in enotnosti ter neodvisni politiki naše domovine.

Ker naša železarna predstavlja za vse naše sovražnike zelo pomemben objekt za njihovo delovanje, zahteva borba proti vsem mogočim protisamoupravnim in protisocialističnim pojavom stalno budnost ter visoko zavest vseh zaposlenih. Zaradi tega mora biti razvijanje družbene samozaščite stalna naloga vseh delovnih ljudi v železarni in še posebej vseh organiziranih socialističnih sil.

V minulem obdobju ZSM v železarni ni bila najbolj aktivna na tem področju. Če zberemo vse rezultate dejavnosti osnovnih organizacij pri negovanju in razvijanju revolucionarnih tradicij našega naroda in njihovo vgrajevanje v sodobne tokove in procese samoupravnega socialističnega razvoja, ugotovimo, da bomo morali narediti veliko več. V prihodnjem obdobju se bo morala ZSM lotiti najrazličnejših oblik seznanjanja vseh svojih članov z znovo splošno ljudske obrambe in družbene samozaščite, morale se bodo poiskati še drugačne oblike sodelovanja z mladimi v naši armadi, kot so do sedaj le obiskovane ob praznikih in še posebej bo treba za-

Kuhinja v naravi

Železna svetloba

četi izobraževati vse mlade za dobro družbeno samozaščito in razkrivanje vseh oblik sovražnega delovanja.

V situaciji, ko vsak dan in na vsakem mestu osvajamo novo tehnologijo, vzpostavljamo nove družbene in proizvodne odnose, ko obvladujemo vse procese proizvodnje, so popolnoma jasne vse naloge vseh delavcev in s tem tudi naloge vseh mladih, še posebej članov ZSM, saj interesi mladih niso in ne morejo biti drugačni ali oddvojeni od interesov vseh zaposlenih. S svojim sodelovanjem v proizvodnji, družbenopolitičnih aktivnostih, v borbi za socialistične samoupravne odnose morajo mladi stalno povečevati in vnašati vanjo vso svojo naprednost in revolucionarnost v proizvodjalno moč vseh delovnih ljudi.

Če želijo mladi železarne v prihodnjem obdobju še uspešnejše opravljati svojo vlogo, potem se moramo takoj nehati zapirati v svoje kroge in v reševanje svojih, tako imenovanih mladinskih problemov ter postati resničen subjekt, neposredni udeleženec samoupravnega odločanja o vseh življenjskih vprašanjih, interesih in potrebah človeka na delovnem mestu v tovarni, mestu, krajevni skupnosti itd.

Vse dosedanje delo mladine in njeno sedanjost vlogo je najlepše opisal tovariš Edvard Kardelj v Smereh razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ko govori:

»To je organizacija, ki zajema najširše množice mladine, ki je svojo prihodnost zavestno povezala s prihodnostjo socializma. Toda ne bom veliko pretiraval, če rečem, da je vloga ZSM v našem političnem sistemu manjša v primerjavi z dejansko vlogo mladine v naši družbi, posebno pa manjša v primerjavi z dejansko vlogo mladine v naši družbi, posebno pa manjša, kot bi to ustrezalo dejanskim družbenim interesom.

Sicer so mnogi zaposleni mladi ljudje izvoljeni v delavske svete, delegacije in delegatske skupščine, toda mladinska organizacija kot takšna je še vedno bolj

usmerjena na druga področja svoje dejavnosti kot pa na problematiko delegacij v katere so izvoljeni tudi mladi ljudje.

Vzroki za takšno stanje so, po vsej priliki, ne toliko v mladinski organizaciji, kolikor v nerazvitosti vseh tistih odnosov, ki morajo povezati družbenopolitične organizacije z delegatskim sistemom. Z drugimi besedami, vse pomanjkljivosti v odnosu in aktivnosti zveze komunistov do družbenopolitičnih organizacij, pomanjkljivosti v njihovih medsebojnih odnosih, vse slabosti socialistične zveze in položaja sindikatov vplivajo tudi na položaj in vlogo ZSM v našem političnem sistemu.

Organizirane subjektivne sile naše družbe z zvezo komunistov na čelu morajo zagotoviti takšne družbene razmere, v katerih bo mladina resničen subjekt, neposredni udeleženec samoupravnega odločanja o vseh življenjskih vprašanjih. To je izhodišče za večje družbeno in politično angažiranje mlade generacije. To pa pomeni, da morajo te sile energično obračunavati s tendencami, da mladinsko organizacijo držijo na obrobni položajih in da mlade ljudi še vedno s premalo poguma vključujejo v vse oblike samoupravljanja in upravljanja družbe sploh.

Uspehi ZSM in njen prispevek k razvoju socialistične družbe bo toliko večji, kolikor bo ustvarjala pogoje za širšo in hitrejšo vključitev mladih ljudi v vse vrste družbene odgovornosti in družbenega odločanja v delegatskem sistemu. Kajti tudi mlad človek, kakor vsak drug, lahko samo v življenjski praksi, pri delu in odgovornem odločanju preverja samega sebe, svoje ideje in pobude, pravilnost svojih stališč pa tudi realne možnosti in sposobnosti družbe. Brez takšne družbene odgovornosti in brez takšnega preverjanja v praksi bi se vsako mladinsko gibanje izgubilo v morju jalovih besed ali sektaškega avanturizma.

Samo človek, ki prevzema tudi odgovornost za svojo svobodo, je lahko svoboden. Toda samo človek, ki lahko demokra-

tično odloča, lahko prevzame takšno odgovornost. Mislim, da bi prav to spoznanje moralo biti izhodišče naše politike do mlade generacije.«

PREDLOG KANDIDATOV ZA KOORDINACIJSKI SVET OO ZSMS ŽELEZARNE RAVNE

1. Jurak Jože — predsednik
2. Miklavc Franjo — sekretar
3. Kladnik Jurij
4. Garb Miroslav
5. Kocjen Franc
6. Miklavc Silvo
7. Miklavc Janez
8. Svenšek Alojz
9. Šumnik Peter
10. Šapek Cvetka
11. Kret Dani
12. Prisljan Sašo
13. Skutnik Andrej
14. Krajnc Maks
15. Herceg Vinko
16. Jamer Olga
17. Kranjec Sonja
18. Veršič Silvo
19. Matavž Štefan
20. Franc Miran

Nadzorni odbor

1. Kastivnik Boris
2. Lesjak Bojan
3. Solar Jana

Uredniški odbor sestavljajo Jože Pačnik, Marjana Volmajer, Rudi Mlinar, Franjo Miklavc, Silvo Jaš ter Vida Gregor, ki je odgovorna tudi za vsebino Mladega fužinarja.

Vigred

MNENJA DELAVCEV:

Izbira poklica in štipendiranje

Tudi to šolsko leto bo kmalu sklenjeno. Kljub temu, da je do konca še slabih osem tednov, se v krogu družin že na veliko razpravlja, kam bo odšel njihov otrok, ko bo končal zadnji razred osnovne šole. Nedvomno je to eden najtežjih odločilnih trenutkov za slehernega očeta in mater, saj pri taki zasedenosti ni lahko dobiti prostega mesta na višjih šolah, kaj šele štipendijo.

Tudi med našimi sodelavci v železarni je precej takih, ki že nekaj časa na vseh koncih iščejo možnosti za nadaljnji študij svojih otrok. Na katere težave pri tem naletijo in kaj menijo o pridobitvi štipendije, smo vprašali nekatere naše sodelavce, ki so takole odgovorili:

Tončka Plevnik, skladiščna delavka, TOZD industrijski noži:

»Ko otrok dokonča osemletko, je treba zanj izbrati primeren poklic, katerega bo z veseljem opravljal. Dolžnost vseh staršev pa je, da po svojih močeh pomagajo in svetujejo otroku pri njegovi dokaj težki odločitvi, kam v nadaljnji študij. Ko otroku izbiramo poklic, izbiramo in oblikujemo njegovo nadaljnjo življenjsko pot. Poklicna šola ne nudi otroku splošnega znanja, ki ga vsak mladi potrebuje v življenju, ampak ga samo usmerja na neki določen poklicni nivo. Zato se starši v zadnjem času ogrevamo za t. i. desetletno šolanje, saj tisti dve leti dopolnjujeta otrokovo splošno znanje. Seveda se moramo pri posvetovanju za bodoči poklic ravnati po kadrovskih potrebah, saj s tem koristimo sebi, otroku in družbi.

Po mojem mnenju železarna ni dovolj perspektivno nakazala potrebe po bodočih kadrih. Zlasti glede štipendij je v okviru železarne slabo organizirano, saj dobijo štipendijo le nekateri dijaki. Preprost delavec brez štipendije otroka težko šola, zato želi, da bi otrok čimprej prišel do svojega

poklica in zaslužka. Seveda pa starši pri tem želimo, da bi našim otrokom bilo dosti bolje v življenju, kot je bilo nam. Posledica tega pa je, da se večina otrok odloča za štiriletne srednje šole. Menim, da bi morali poklice, za katere je potrebna poklicna šola, prikazati v lepi luči. Le tako bi se veliko več otrok odločilo za poklicne šole. Tako pa ni čudno, da se vanje vpisujejo samo tisti, ki so vse svoje možnosti že zapravili v osemletki in tako ne morejo na srednje šole.

Ivan Dobre, jermenar in vulkanizer, strojno gradbena služba:

»Že dosti prej smo morali pričeti razmišljati, kam bo šel naš otrok v nadaljnje šolanje. Seveda pa se naše skrbi najbolj povečujejo pred iztekom šolskega leta.

Ivan Dobre

Res pri tem ne ostajamo sami starši, saj nam pri izbiri poklica za našega otroka pomaga tudi šola. Tako smo pred nedavnim imeli starši sestanek na šoli, na katerem so nam pomagali in svetovali, kje naj se otroci izobražujejo naprej. Ker mi v tem šolskem letu končuje osmi razred hčerka, smo se po svetovanju in sugestiji šole le odločili, da bo študirala medicino. Sedaj živimo v upanju, da bo sprejeta v šolo. Tako na tihem že tudi mislimo na štipendijo. Če bi jo dobila pri splošni bolnišnici Slovenj Gradec, bi bilo še najbolje. V nasprotnem primeru bomo morali za štipendijo prositi pri izobraževalni skupnosti.

Pri iskanju štipendije nisem novinec, saj sem veliko težav že imel pred tremi leti, ko je osnovno šolo končal sin. On se je odločil za študij na srednji ekonomski šoli. Kot dolgoletni delavec v železarni sem najprej zaprosil za štipendijo v železarni. Žal je takrat baje za te vrste šol niso dajali, tako so mi povedali. Pa kljub temu nisem vrgel puške v koruzo. Po nekajkratnih neuspešnih obiskih v delov-

nih organizacijah sem naposled le dobil štipendijo pri izobraževalni skupnosti. Precej me je takrat tudi motilo, da železarna ni dovolj jasno nakazala svojih kadrovskih potreb po bodočih sodelavcih. Dolgo nisem mogel verjeti, da mi železarna ni pomagala pri štipendiji. Drugače pa moram reči, da je sin vsako leto šolanja dobil delo v železarni med počitnicami.

Tudi sam sem že veliko razmišljal o tem, da se vse preveč otrok izogiba šolanju na poklicnih šolah, ki nam dajejo naše bodoče delavce. Pri tem pa tudi mislim, če se nekdo le dobro uči, mu zato tudi moramo starši in družba pomagati, da se bo lahko otrok izobraževal na visokih šolah. Jasno pa nam mora biti, da vsi ne morejo biti inženirji, doktorji in tehniki. Potrebujemo precej več kvalificiranih delavcev, metalurgov, brusilcev itn.

Vinko Zatler, delovodja, TOZD industrijski noži:

»Za starše pomeni čas, ko je treba za otroka izbrati primeren poklic, veliko preizkušnjo. Velikega pomena je, da skupaj z otrokom izberejo poklic, ki ga bo uspešno in z zadovoljstvom opravljal. Vse preveč starši čakamo do trenutka, ko je treba otroka vpisati na določeno šolo. Morali bi dosti prej ugotoviti nagnjenje in veselje otroka do določenega poklica, ter bi se nam ne bi bilo težko odločiti.

Šola do sedaj ni storila vsega za poklicno usmerjanje otrok, se pa to izboljšuje. Z uvedbo predpisovanja otrok v razne šole in z razgovori, ki jih organizirajo šole z otroki, ki se želijo vpisati vanje, je stvar precej olajšana. Tako otroci pred uradnim vpisom vidijo, če so sprejeti na zaželeno

Vinko Zatler

šolo ali ne. Le tako se lahko že pred razpisom preusmerijo drugam. Težko se je ravnati po kadrovskih potrebah, če nima otrok veselja in nagnjenja za drug poklic. V železarni pogrešamo plan potreb po bodočih kadrih. Posamezniki lahko dobijo podatke na kadrovskem oddelku, menim pa, da je to dosti premalo. Po javnih občilih, TV, časopisih itn. vse premalo predstavljajo razne poklice. Lažje bi se otroci odločili, če bi jih. Sploh filmi bi tu dosti pomagali.

Janko Ban, skladiščni delavec, TOZD komerciala:

»Čas za odločitev, da otroku najdeš primeren poklic, je za starše velika odgovornost. Šola dosti pomaga pri izbiri poklica, s tem da obvesti otroke, kje in koliko je prostih učnih mest. Drugače pa se ravnamo pri izbiri poklica iz kadrovskih potreb občine. Zato si tudi želim, da naj bi otrok dobil zaposlitev v naši občini. Moj sin se je trdno odločil, da bo gradbenik. Želim si, da bi se lahko učil doma, v občini, pri kateremkoli gradbenem podjetju. S tem bi me šolanje dosti manj stalo.

Janko Ban

Na željo šole so učenci izpolnili teste, katere je šola poslala na gradbeno podjetje, vendar do danes še nismo dobili odgovora, koliko učencev bodo sprejeli. Menim, da tisti otroci, ki se odločajo na sugestijo staršev za štiriletno srednjo šolo, se predvsem zato, da se ognejo težkemu fizičnemu delu, ki je slabo plačano. Če bi bila težka opravila bolje plačana kot sedaj, bi se gotovo več otrok odločalo za poklicne šole.

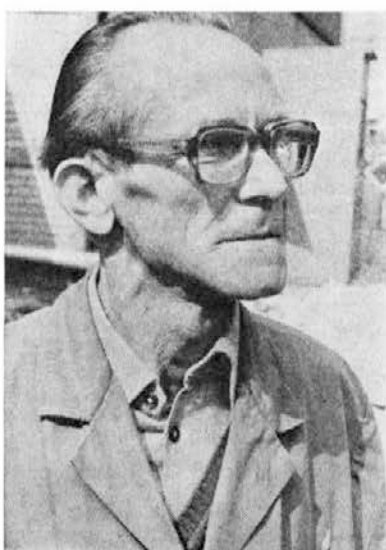
Franc Repotočnik, pomožni skladiščni delavec, TOZD jeklar-
na:

»Bo kar držalo, da je čas, ko je treba pomagati otroku izbrati poklic, precej težaven. Jaz sem na tem področju že star maček, saj sem moral pred leti pomagati pri izbiri poklica za dve hčerki. Letos mi osnovno šolo končuje tudi tretja hčerka. Zanj so na šoli rekli, da bi bilo dobro, če bi šla v gimnazijo. Tako bosta kar dve na gimnaziji. Kot vsi drugi si tudi jaz želim, da bi hčerka dobila po končanem šolanju zaposlitev v železarni. Prav tako sem tudi mnenja, da je železarna precej naredila na področju prikazovanja potreb po bodočih kadrih. Nekoliko pa se baje zatakne pri razdelitvi štipendij.

Mislim, da je dobiti štipendijo težko. Ne vem, kako bom zdaj, ko sem zaradi slabega zdravja premeščen na drugo delovno mesto, ki je dosti slabše ocenjeno, izšolal hčerki. Tudi hčerka, ki že obiskuje gimnazijo, nima štipendije. Tega pa že ne morem več tako dobro razumeti. Zakaj smo le taki do tistih otrok, ki se lahko učijo in imajo za to tudi veselje? Menim, da je vsak dinar za njihovo na-

Tončka Plevnik

Franc Repotočnik

daljnje izobraževanje dobro naložen in se bo z leti obrestoval. Kje dobiti štipendijo za hčerko?

Podatek, da se vedno manj otrok vpisuje v poklicne šole, bo kar držal. Kot dolgoletnemu sodelavcu železarne, ki sem leta pre-

živel ob bučnem talilnem agregatu, se mi tako početje nekaterih otrok in staršev ne zdi v redu. Ze prej sem dejal, da se naj vsak šola, če ima za to veselje. Seveda pa mora imeti tudi dober uspeh in denarno podlago. Če je kdo vsa leta osnovne šole lenaril, mu na koncu res ne preostane nič drugega, kot da gre v poklicno šolo. Poglejte, kaj se danes še dogaja v železarni v našem tozdu. Zgradili smo mogočne proizvodne dvorane (novo topilnico), v kateri talilni agregati zaradi pomanjkanja delovne sile obratujejo izmenično. Če ne verjamete, se lahko prepričate sami, saj tako piše tudi iz dneva v dan v raportni knjigi jeklarne II. Ker se stanje noče in noče izboljšati, bo nujno potrebno, da se na tem področju nekaj ukrene. Starši in otroci bomo morali prejkoslej spoznati, da vsi ne bodo mogli biti inženirji, ekonomisti, doktorji itn., temveč, da potrebujemo precej delavcev v neposredni proizvodnji ob pečeh, pri strugarskih strojih, ob kladivih in še bi lahko naštevali. Najtežje je nedvomno v topilnici, kjer se rodi naš bodoči dinar. Prav tu je pomanjkanje delavcev največje. F. Rotar

Druga stran o „Mnenjih delavcev“

V celoti delim mnenje z anketiranimi sodelavci, da končana osnovnošolska učna obveznost ni le faza v otrokovem razvoju, temveč kar razpotje. Zato izbira prave poti v življenje ne sme biti prepuščena le otroku in staršem, ampak tudi drugim. Ob tem pa ostaja odprto vprašanje: do kod naj na izbiro bodočega poklica naše mladine poleg staršev vpliva tudi širša družba? Tu seveda ne gre za dilemo, kateri dejavniki naj vplivajo na mladostnikovo poklicno odločitev, kako in ali sploh, temveč bolj za učinek takega vplivanja. Učinek pa ni vedno odvisen od hotenja družbe, temveč v večji meri od pripravljenosti staršev in otroka, ali bodo tak vpliv sploh sprejeli. O tem ni dvoma. To povedo podatki o študirajoči mladini. Izrazite družboslovne usmerjenosti mladine pa ne kaže pripisati le njej in staršem, temveč vrsti drugih dejavnikov. Šole družboslovne usmeritve so na primer cenejše (oprema), zato so šole rasle neodvisno od družbenih potreb tudi zavoljo načina financiranja in podobno. Zadosti je bilo šolo ustanoviti, začeti pouk v stari, dotrajani in za pouk neprimerni zgradbi, v občinskem proračunu ali kje drugje zagotoviti nekaj denarja za začetno financiranje, nato pa vso skrb enostavno prenesti na Republiško izobraževalno skupnost. Razprave o smotrnosti šole, o njeni usklajenosti z načrtovano mrežo šol so bile zatem le še prazne in brez učinka. Danes zato lahko marsikje govorimo o »občinskih« šolah, o pretiranem vpisu na eno usmeritev in podobno, saj vemo, da bližina šole močno ali celo prevladujoče vpliva na otrokovo poklicno odločitev.

Zadnjih nekaj let bližina šole kot materialni dejavnik ne bi smela več prevladujoče vplivati na izbiro poklica, ker OZD v vseh občinah naše republike združuje-

jo po 0,5% stopnji od bruto osebnih dohodkov tako imenovana združena štipendijska sredstva za materialno izenačitev pogojev šolanja. Čeprav, recimo, samo železarna za ta namen izdva letno 2 milijona dinarjev, sredstev vseeno ni zadosti. Zaradi pomanjkanja denarja so bili lani določeni tako imenovani prednostni in neprednostni poklici s kar 100% različno osnovo za pridobitev štipendije. V tem verjetno tiči tudi razlog za veliko željo anketirancev, da bi njihovi otroci prejemale kadrovske štipendije železarne.

Milan Zafošnik

O štipendijski politiki katerekoli OZD lahko rečemo, da je neposredni odraz načrtovane dolgoročne kadrovske usmeritve. Naša železarna glede načrtnosti štipendiranja ni niti pri vrhu niti med tistimi, ki ne vedo, kakšne kadre bodo potrebovali in koliko. Vseeno pa moramo priznati, da so naše kadrovske potrebe za določene

poklice še vedno premalo popolne. Res pa je tudi, da za poklice, za katere smo dolgoročno preučili potrebe, med mladimi in njihovimi starši ni zadosti zanimanja. Sem lahko uvrstimo vse metalurške poklice na stopnji dve- ali triletne poklicne šole, medtem ko so se mladi za študij na TS in fakulteti za naravoslovje in tehnologijo zadnja štiri leta zadovoljivo odzvali. Nekaj podatkov: vsa leta sem letno razpisujemo 50 in več štipendij za poklice talilec, valjavec, strojni kalupar, strojni kovač in žarilec, vendar je odziv skromen. Nekaj let nazaj na razpisane štipendije za poklice talilec, žarilec in strojni kalupar ni bilo nikakršnega odziva. Posledica je znana: v jeklarni je poklicni sestav delavcev zelo slab. Podobno je v jeklolivarni, medtem ko sta glede tega valjarna in kovačnica nekoliko na boljšem.

Kar zadeva odziv na štipendije za kovinarske poklice, so razmere drugačne, vseeno pa nekako ne moremo razumeti, zakaj se mladi še vedno premalo zanimajo za poklica brusilec in rezkalec. Oba poklica sta lepa, zahtevata visoko strokovnost, spretnost in preciznost, pa mladim, tako kaže, nista zadosti znana ali privlačna. Letošnje jesen bomo pripravili poseben informator o poklicnem delu v železarni, v katerem bomo opisno in slikovno predstavili vse poklice na stopnji srednje poklicne šole.

Nekaj besed o merilih za podelitev kadrovske štipendije. Merila smo leta 1973 oblikovali in sprejeli v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu. Prvo merilo za izbiro najustreznejših kandidatov je učni uspeh, temu sledijo socialne razmere kandidata, zdravstvena zmožnost za poklic ter rezultat psihološkega pregleda. Po tem, ko smo upoštevali gornja merila, dajemo pri podelitvi štipendije prednost otrokom naših delavcev.

Skoraj vsi vprašani sodelavci so imeli pri iskanju kadrovske štipendije v železarni številne težave. Odgovor je preprost: za šolanje na ekonomski in medicinski srednji šoli kadrovskih štipendij že vrsto let nismo razpisali. Oba poklica pa sta uvrščena med neprednostne, zato so zaradi različnih osnov težave tudi za pridobitev štipendije iz združenih sredstev v občini. Iz povedanega sledi, da je razkorak med potrebami naše železarne in poklicnimi odločitvami mladine očiten. Vsi, zlasti pa starši, bomo morali najprej sebi dopovedati, da boljši in debelejši kos kruha ne »režemo« samo tistim s končano štiriletno srednjo šolo, temveč da je zadosti lepa prihodnost otroku zagotovljena tudi z enim od poklicev, o katerih smo že govorili. Da bo otrokom v metalurških in kovinarskih poklicih lepše, kot je bilo nam, je odvisno od nas. Tega se v polni meri zavedamo, saj smo se kar vsi skupaj odločili za modernizacijo jeklarne, kovačnice, livarne... Povsod, kjer je mogoče, uvajamo novo — sodobno tehnologijo, izboljšujemo okolje, v katerem delavci delajo in podobno. Mar ni to zadosti lepa prihodnost za naše otroke?! Delavec pri stroju postaja strokovnjak — specialist, ki stroj — čedalje več je elektronsko voden — le upravlja in nadzoruje ter vstavlja ma-

terial. Telesno težko, umazano delo talilca v zasmrajenem okolju bo čez nekaj let le še spomin. Tako neugodno pa so letošnje leto omenjeni poklic še predstavili strokovni delavci Skupnosti zaposlovanja v pisni informaciji o poklicih.

Za katere poklice bomo letos razpisali štipendije in koliko?

Za metalurško in strojno fakulteto skupaj 13, za finančno smer ekonomije 1, za avtomatiko električne stroje šibkotočne smeri 1, za TS — smer geodezija 1, za TS strojne smeri na Ravnah 8, za metalurške poklice na ravni poklicne šole 83, za kovinarske poklice 59, za elektrikalne 6 (obratovni 5 in 1 za elektromehanika).

Izbira poklica za svojega otroka torej ni majhna. Kakšen pa je predhodni vpis na poklicne šole pri ŠC Ravne za šolsko leto 1978/79?

— 56 za TS strojništva; 58 ključavničarjev; 28 strugarjev, medtem ko za poklica brusilec in rezkalec zopet ni zadostnega zanimanja.

Za metalurške poklice se zanimajo le 4 učenci iz osnovne šole Dravograd. Podatki nam dajo misliti, mar ne?

Milan Zafošnik

OBISK IZ KITAJSKE

V organizaciji republiškega sekretariata za ekonomske odnose s tujino in v okviru širše turneje po Sloveniji je železarno Ravne 17. aprila obiskala gospodarska delegacija LR Kitajske. Vodila jo je Ci Tian, namestnica ministra prvega ministrstva strojogradnje LR Kitajske. Delegacija je štela 11 članov, v njej pa so bili predstavniki različnih ministrstev in strokovnjaki za posamezna področja strojogradnje. Kitajce so spremljali predstavniki sekretariata za mednarodno sodelovanje SR Slovenije, zveznega komiteja za industrijo in energetiko, predstavnik Jumela, predstavnik Kovačotehne Celje, generalni direktor Lenasi kot predsednik komisije za LR Kitajsko pri Gospodarski zbornici Ljubljana in nekateri drugi jugoslovanski predstavniki.

V železarni so si ogledali večji del tozodov metalurškega in mehanske predelovalnega kompleksa. Po ogledu so bili krajši razgovori, ki so se jih udeležili člani poslovodnega sveta in nekateri drugi vodilni delavci.

Namen obiska je bil najavljeno kot spoznavanje z nekaterimi delovnimi področji strojogradnje. Gostje so se zanimali za proizvodni program železarne, za obseg proizvodnje in smeri prodaje, nekatera tehnična vprašanja in probleme in načelno za možnosti poslovno tehničnega sodelovanja. Zlasti so jih zanimala možnost nakupa licenc.

Kljub temu, da je bila delegacija najavljena kot gospodarska delegacija, ki naj bi se pogovarjala o možnostih poslovno tehničnega sodelovanja in so jo sestavljali večji del ustrezni strokovnjaki s področja mehanske predelovalne strojogradnje, so v razgovoru veliko pozornost namenili tudi drugim vprašanjem. Zanimi-

POKLICNI GASILCI TUDI UPRAVLJALCI CENTRALE

Ze nekaj časa se vsem tistim, ki kličejo telefonsko številko (9) naše centrale v popoldanskem in nočnem času, na drugi strani žice oglašajo dežurni gasilci, ki so poleg svojih zadolžitev dobili še to. Pred nedavnim smo lahko brali, da so dobili sodobne telefonske in UKV naprave. Na dežurni telekomunikacijski mizi pa so še drugi priključki, tako da bodo v kratkem napeljene javne alarmne naprave z uprave, posloplja ETS in službe za kemijo in kemijske raziskave.

Kako so gasilci vsemu temu kos, je povedal **Vlado Vališer**, vodja gasilske službe:

Vlado Vališer

»Res je, da se marsikateri sodelavec, ko pokliče telefonsko številko 9 in se mu javi gasilec, vpraša, če ni morda napak poklicni. Po kratkem objasnjevanju pa pride do stališča, da bi morali imeti stalnega dežurnega gasilca, ki bi poleg naše centrale upravljal še telefonsko. Ker pa pri naši službi po sistematizaciji niso vsa delovna mesta zasedena ter še niso dovršene alarmne naprave, zaenkrat naša dežurna služba še ni preveč obremenjena. Nekoliko drugače pa je popoldne, ponoči in ob praznikih, ko mora dežurni

vo je, da so se še zlasti zanimali za naš sistem formiranja cen in za dohodkovne odnose ter relacije, ki jih v zadnjem času vzpostavljamo med tozdi, delovnimi organizacijami in sozdi ter poslovnimi združenji oziroma drugačnimi asociacijami. Iz tega je med drugim razvidno, da na Kitajskem intenzivno razmišljajo in raziskujejo naš družbenoekonomski in politični sistem, v bistvu analizirajo funkcioniranje našega sistema samoupravljanja.

Ob odhodu so Kitajci izrazili željo o nadaljnjem sodelovanju na vseh omenjenih področjih in zaželeli delovni skupnosti železarne Ravne uspešno delo.

deja

gasilec opravljati poleg svojih obveznosti še dela s telefonsko centralo železarne.«

»Verjetno boste gasilce razbremenili dela pri telefonski centrali?«

»Naši gasilci bodo razbremenjeni dodatnega dela pri telefonski centrali šele, ko bo dovolj zaposlenih. Kolikor pa vem, bo ob prostih dnevih, nedeljah in praznikih ostala centrala v upravljanje gasilcev. Če pa bo tako, bo treba centralo predelati za toliko telefonskih klicev, kot jih je sedaj v enem dnevu. Kajti ena vhodna in izhodna linija nista dovolj. Ker zdaj ne moremo vselej takoj izvršiti želja sodelavcev, večkrat pride do nezadovoljstva.«

»Kaj bi ob tej priložnosti sporočili zaposlenim?«

»Vsi, ki potrebujejo pomoč gasilcev, naj kličejo 222. Prosimo pa krajane, naj prizanesejo gasilcem, ki upravljajo že tako preobremenjeno centralo. Naj ne kličejo v železarno toliko zasebno, ker s tem otežkočajo pogovore, ki so pomembni za neposredno proizvodnjo.«

F. Rotar

POČITNIŠKA PRAKSA IN POČITNIŠKO DELO

Zanimanje za počitniško prakso in počitniško delo je iz leta v leto večje. Sprejem praktikantov predstavlja za kadrovske službe in druge službe ter obrate, kjer praktikante sprejmejo, dodatno delo in odgovornost. Vsi skupaj pa se moramo zavedati, da je dobro organizirana počitniška praksa in počitniško delo sestavni del splošnega vzgojno-izobraževalnega procesa na vseh vrstah šol, zato je tudi prav, da na počitniško prakso in počitniško delo učence in študente sprejemamo ter poskrbimo, da bodo polno zaposleni in zagotovimo, da bodo imeli določene delavce, ki jim bodo dajali delovne naloge ter jih seznanjali z organizacijo dela.

Kadrovska služba razporeja praktikante glede na dane potrebe, ki jih dobi iz TOZD in DS; trenutno še ne moremo objaviti podatkov, koliko potreb po praktikantih bo v posamezni TOZD in DS, ker jih še niso vsi poslali.

Povedati moramo, da je že sedaj veliko zanimanje za počitniško prakso učencev TSS kemija ter TSS elektro šibki tok.

Službe, kjer lahko nudijo ustrezno prakso, pa dajo omejeno število potreb po praktikantih, in sicer zato, ker so njihove zmogljivosti, da bi jih lahko sprejeli več, majhne. Lansko leto smo odklonili kar 15 učencev teh šol. Bojazen je, da bo letos povpraševanje še večje.

Mali težak

Za opravljanje prakse v železarni imajo prednost:

1. študenti železarne,
2. otroci delavcev železarne Ravne,
3. ostali.

Zaradi netočnih podatkov, ki jih je sprejemala kadrovska služba prejšnja leta, bo letos poslala na tajništva TOZD in DS ter vrtarjem prijavnice, kjer jih bodo lahko dvignili tisti, ki se bodo prijavi na prakso. Prijavnico bo izpolnil praktikant sam oziroma njegovi starši in bo za podatke tudi odgovarjal. Prijavnice bo možno dobiti po 12. maju na omejenih krajih.

Počitniško delo lahko opravljajo le učenci, ki so do nastopa dela že izpolnili 15 let in so za delo zdravstveno sposobni.

Sprejem praktikantov na počitniško delo s končano osemletko je tudi omejen zaradi same narave dela v železarni; za delo v proizvodnji težkih obratov lahko sprejmemo le učence, ki so že izpolnili 18 let.

Koliko praktikantov bo železarna letos sprejela na prakso, bo glede na potrebe TOZD in DS odločil odbor za kadrovske splošne zadeve. Vsi praktikanti bodo nagrajeni za opravljeno delo po postavkah sindikalne liste.

M. G.

S KNJIŽNE POLICE

IZVIRNA DELA

Mitja Gorjup, Kitajski dnevnik, potopis. MK Lj., 320 str., 179 din.

To nenavadno zanimivo delo je pokojni Mitja Gorjup zasnoval med svojim obiskom na Kitajskem. Prijazni in ustrežljivi gostitelji so mu na več tisoč kilometrov dolgi poti odprli številna vrata, ki so bila dotlej za tujce zaprta. Videl je marsikaj, česar drugi Evropejci niso opazili ter si zapisal to in ono. Prizadeval si je biti objektivni, zato v njegovi knjigi zasledimo več dvomov kot kategoričnih trditve.

Srečo Kosovel, Pesmi in konstrukcije, izbor. MK Lj., 176 str., 59 din.

Od izida Kosovelovih »Pesmi« je minilo že pol stoletja, pa vendar smo tega nenavadno zanimivega in raznolikega pesnika približe spoznali šele v novjšem času. Po objavi »Integralov« smo namreč odkrili docela drugega umetnika, mojstra širših in globljih razsežnosti. Pričujoči izbor prinaša 151 pesmi in konstrukcij.

Anita Hudl, Slike samostanskega vrta, kratka proza. MK Lj., 48 str., 39 din.

Koroška rojakinja je pri nas razmeroma malo znana, zato je izid njenega, po obsegu sicer skromnega knjižnega prvenca pri naši največji založbi z več vidikov pozornostni vreden dogodek.

V knjižici se srečujemo z izrazito avtobiografsko obarvanim in

z globoko intimnostjo prežetim pisanjem z vso mikavnostjo in obenem z vsemi slabostmi, značilnimi za tovrstno tradicionalno literarno izročilo.

Lojze Zupanc, Deklica in Kač in druge pripovedke, izbor pravljic. MK Lj., 240 str., 128 din.

Le malokrat se zavedamo, koliko bogastvo se skriva v našem besednem ljudskem izročilu. Za ohranitev ne neprecenljive dediščine pa moramo biti hvaležni peščici strokovnjakov, pisateljev, zgodovinarjev, ki niso dovolili, da bi šlo sto in sto pravljic, basni, legend, bajk v pozabo. Eno častnih mest med temi možmi gre Lojzetu Zupancu, ki je pripravil tudi izbor za pričujočo knjigo.

PREVODI

Julijan Semjonov, Sedemnajst trenutkov pomladi, roman. MK Lj., 350 str., 158 din.

Ruskega časnikarja in književnika Semjonova smo imeli pred meseci že priložnost spoznati, ko smo na TV gledali nadaljevanke »Sedemnajst trenutkov pomladi«, zdaj pa smo dobili prevod tega njegovega najpomembnejšega dela v knjižni obliki, zato lahko to vznemirljivo in detektivsko napeto pripoved spoznamo še neokrnjeno, v celoti.

Agatha Christie, Zavesa, roman. MK Lj., 222 str., 138 din.

Roman Zavesa je znamenita pisateljica zasnovala že v štirides-

tih letih, vendar je izšel šele leta 1975. To najbrž ni naključje, saj se je v tej zgodbi tudi poslovlila od svojega nenavadnega junaka Poirota. Razplet je za bralca seveda povsem nepričakovan, kar daje tej napeti kriminalki še poseben čar.

Giorgio Bassani, Vrt Finzi — Continijevih, roman, DZS Lj., 253 str., 225 din.

Italijanski pisatelj Bassani je v tem kratkem romanu prikazal s psihološko poglobljenostjo, ki nasploh odlikuje njegova dela, usodo Židov v Ferrari, potem ko so bili tudi v Italiji po Hitlerjevem zgledu na pragu druge svetovne vojne — leta 1938 — uveljavljeni nacistični zakoni.

(Po Knjigi 78)

BILANCA SLIKARSKIH KOLONIJ

V likovnem salonu na Ravnah je bila od 26. aprila do 5. maja razstava del osmih dosedanjih slikarskih kolonij. Ko se morda odločamo o nadaljnji usmeritvi te akcije, je prav, da osvežimo v spominu njeno rast.

Leta 1970 je bila v okviru proslav 350-letnice Železarn Ravne pri nas prva slikarska kolonija, potem se jih je zvrstilo še sedem. Več kot 50 slovenskih slikarjev je v tem času prišlo na Koroško. Bili so pripadniki različnih rodov in stilov, realisti, ekspresionisti in modernisti, možje, ki že imajo svoj prostor v zgodovini slovenske likovne umetnosti, in mladeniči, ki šele iščejo pot vanjo.

Slikarska kolonija je nastala preprosto zato, da bi približali umetnost ljudem v krajih, ki jim ni dana kot nekaj samo po sebi razumljivega. Od blizu naj bi videli delavci in mladina, kako nastajajo slike od prve poteze s čopičem do trenutka, ko v okvirjene prvič zagledamo na steni. Laže je prodreti v svet umetnosti, če ima človek vstop v ustvarjalčevo delavnico, tem laže pa, če take »delavnice« v času kolonije za deset dni zraščajo v železarni, na ulicah in po okolici.

Noben slikar tudi še nikoli ni odklonil odgovora na vprašanje o svojem delu ali umetnosti nasploh. Tako so stiki z umetniki možni ves čas njihovega bivanja na Ravnah.

Veliko je torej načinov in poti za približevanje in razumevanje likovne umetnosti. Najtrajnejši kontakt z njo pa je gotovo zbirka del, plod osmih dosedanjih slikarskih kolonij. To je bogastvo, ki ga velja uporabljati in večati v stalno zbirko, namenjeno vsem delovnim ljudem.

Iz skromnih začetkov je zrasla ravenska slikarska kolonija v eno najbolj organiziranih na Slovenskem, njeni rezultati pa so pred nami. Ovrednotimo jo, kakor si zasluži!

Marjan Kolar

NESREČE PRI DELU V APRILU

Ivan Močnik II., TOZD jeklar — pri premeščanju zaboja s pomočjo električnega mostnega žerjava ga je ta stisnil za levo nogo.

Stanko Tamše, TOZD kovačnica — pri izbijanju zagozde se je odkrušil delček ter mu priletel v obraz.

Viktor Mlinšek, TOZD jekloli — pri obračanju lite plošče s pomočjo električnega mostnega žerjava se mu je ta skotalila na nart leve noge.

Franc Planšak, TOZD kovačnica — pri kovanju gredice je dobil tujek v oko.

Ivan Šuler, TOZD valjarna — pri valjanju materiala na drugem valjarskem ogrodju mu je škaja priletela v oko.

Jože Ovčar, TOZD valjarna — pri ravnanju gredice na ravnalnem stroju se mu je ena skotalila na desno nogo.

Miran Hermonko, TOZD jeklar — pri odpiranju vrat elektro obločne peči je žlindra brizgnila

MENTORSTVO ZA LITERATE — AMATERJE

V Sloveniji ni ljudi, ki jih veseli pisanje, nič manj kot onih, ki radi slikajo, pojejo ali nastopajo na odru. Po zgledu slikarskih kolonij so se ponekod lotili organizacije večdnevni srečan piscev — amaterjev. Na njih berejo svoje tekste, jih kritično pretresajo ter obravnavajo predvsem možnosti objavljanja.

Če povemo, da je v Društvu slovenskih pisateljev nad 200 članov, da pa premore Slovenija le dve redni literarni reviji, je jasno, da tudi že uveljavljeni pisatelji neredko kar precej dolgo čakajo na objavo. Tem težje prodrejo v javnost pisci — amaterji, ki se večkrat ubadajo še z obrtniško platjo pisanja.

Tu je piscem — amaterjem priskočila na pomoč Zveza kulturnih organizacij Slovenije s svojim literarnim odborom. Po eni strani se trudi organizirati ustrezno število mentorjev, to je strokovnih svetovalcev (pisateljev in profesorjev), ki jih tako delo veseli, po drugi strani pa pripravlja izdajanje posebne revije, v kateri bi imeli pisci — amaterji možnost objavljati svoja dela.

Seveda takšna revija prinese spet nove oblike dela in sodelovanja, saj je treba takó objavo kot zavrnitev objave primerno utemeljiti, treba je pisno ali ustno kontaktirati s sodelavci itn.

Na sedežu ZKOS v Ljubljani obljublajo, da bo na voljo imenik tistih mentorjev, ki bodo pripravljene na pogovore s posameznimi avtorji ali skupinami avtorjev. Torej — pisci amaterji bodo v prihodnje imeli dovolj možnosti za dobro delo.

-k

iz peči ter ga opekla po desni nogi.

Florijan Podjavoršek, TOZD valjarna — pri zalaganju ogrevne peči se je ob gredici spotaknil, pri čemer si je poškodoval gleženj.

Peter Mungus, TOZD valjarna — zaradi nenadne slabosti je padel na valjarski progji ter si poškodoval roke.

Spiro Skrobbonja, TOZD valjarna — pri adjustiranju valjanih profilov se mu je eden skotalil na levo roko ter mu poškodoval prstanec.

Jože Sedar, TOZD kovačnica — pri kovanju obročev mu je izšlo iz rok nastavno železo, ki ga je udarilo v podtebušje.

Zdravko Berložnik, TOZD jekloli — pri izpraznjevanju peskalne komore se mu je ulitek skotalil na levo nogo ter mu poškodoval gleženj.

Roman Polajner, TOZD valjarna — pri odstranjevanju zaščitne plošče pri krožnih škarnjah ga je ta stisnila za sredinec leve roke.

Stjepan Perčič, TOZD jekloli — pri obračanju ulitka na delovni mizi se mu je ta skotalil na zapestje leve roke.

Janko Kraševac, TOZD valjarna — pri ravnanju ploščatega valjanega materiala se mu je en profil skotalil na desno roko in mu poškodoval sredinec.

Vekoslav Konečnik, TOZD jeklar — pri izpraznjevanju zaboja s pomočjo električnega mostnega žerjava ga je veriga stisnila za prstanec in mezinec desne roke.

Jože Drozg II., TOZD industrijski noži — pri zalaganju nožev v popustno peč mu je eden zdrsnil in ga stisnil za prstanec leve roke.

Drago Oder, TOZD pnevmatični stroji — ko je pomagal sodelavki

pri montaži rezkalne glave, se je urezal v zapestje desne roke.

Avgust Ladinek, TOZD vzmetarna — pri krivljenju vezi ga je stisnilo za kazalec leve roke.

Jože Kanovnik, TOZD elektrotehniške storitve — med vožnjo s kolesom na popravilo v acetilarni si je zlomil palec na levi roki.

Franc Tratnik, TOZD komerciala — pri zlaganju montažnih polic ga je stisnilo za sredinec leve roke.

Janez Kokošinek, TOZD transport — pri demontaži kolesa s prikolicje je med odvijanjem vijakov obroč platišča popustil, pri čemer mu je vrglo kolo v obraz.

Tomaž Dretnik, TOZD elektrotehniške storitve — pri izbijanju sornika z ročnim klavdom ga je sodelavec udaril po levi roki.

Feliks Petrič, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — med struženjem obdelovanca mu je tujek priletel v levo oko.

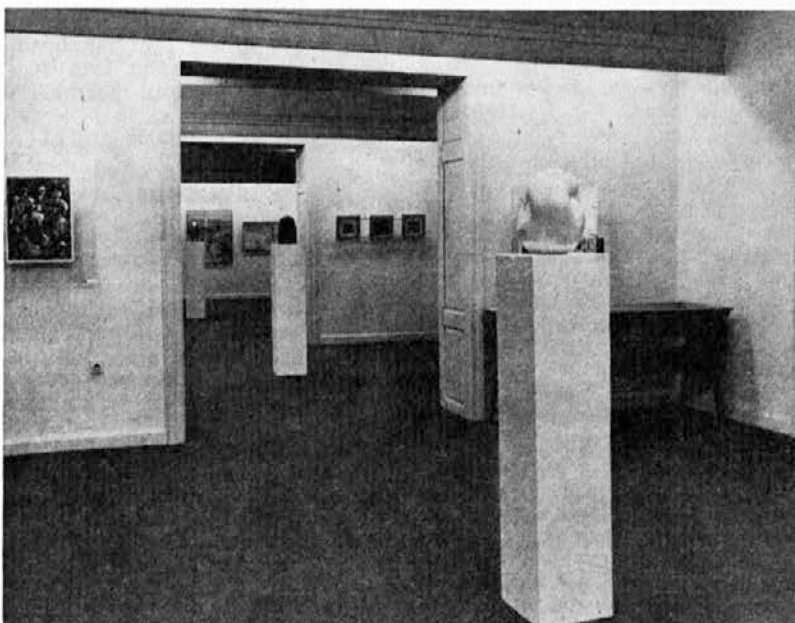
Branko Voler, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri odpenjanju obdelovanca na stružnici ga je stisnilo za mezinec leve roke.

Niko Rubin, TOZD raziskave in razvoj — pri brušenju si je obrušil palec na levi roki.

Ida Topler, TOZD raziskave in razvoj — pri poliranju obrusov na vrtljivi plošči jo je obruš udaril po palcu desne roke.

Ivan Vučko, TOZD raziskave in razvoj — pri pospravljanju garderobe je postavil stol na omaro, a mu je priletel na glavo in ga poškodoval.

Aleksander Tutunovič, TOZD komerciala — na službenem potovanju mu je med vožnjo raznesla sprednjo gumo osebnega avtomobila, pri čemer je dobil od udarca prelom rebra in rano na levem ramenu.

Likovni salon

REKREACIJA IN ŠPORT

PRVENSTVO ŽELEZARNE V KEGLJANJU ZA POSAMEZNIKE

V nadaljevanju prvenstva železarne v kegljanju za posameznike je nastopilo še 75 tekmovalcev v disciplini 50 lučajev mešano. Normalno za drugo kolo je doseglo še 11 naših delavcev. Tokrat so bili najboljši: Jože Kotnik, SGV, 211, Albin Kapelj, valjarna, 208, Jože Štruc, priprava proizvodnje, 205, Jože Konečnik, valjarna, 204, in Mirko Germadnik, SGV, 202 keglja.

V drugem kolu tekmovalja posameznikov v kegljanju na 100 lučajev mešano je nastopilo 31 kegljavcev. Najboljši je bil Jože

Kotnik iz valjarne s 432, drugi Janez Horvat iz vzmetarne s 424 keglji, na tretje mesto se je uvrstil Bernard Rebernik iz TRO, ki je podrl 423 kegljev. Več kot 400 kegljev so še podrli: Ranc, Trstenjak, Šumer, Havle, Medvoz, Hadžiagič, Šuler in Kolar.

V ženski konkurenci je bila med registriranimi najboljša Medika Prinčič, 236 kegljev, med neregistriranimi pa Ivanka Sabler iz TRO s 173 keglji.

Priprava proizvodnje mehanske proizvodnje je organizirala v Slovenj Gradcu interno prvenstvo v kegljanju za posameznike. Pri moških je bil najboljši Leopold Ranc, 208 kegljev, za njim sta se uvrstila Tasič in Rezar, pri ženskah je zmagala Majda Satler pred Vebrovo in Jamerjevo.

NOGOMET

V tekmovalstvu za jugoslovanski pokal sta bili na sporedu polfinalni tekmi koroške regije. Na Prevaljah je Korotan premagal Holmec z 2:1, v Dravogradu pa Fužinar z enakim rezultatom Ojstrico.

V tekmovalstvu koroške regije sta bili na sporedu prvi kolo spomladanskega dela članskega prvenstva. Popoln uspeh sta dosegli ekipi Fužinarja in Radelj. Fužinar je na Prevaljah premagal Leše z visokim rezultatom 7:1, na Ravnah pa Holmec z 2:0. Radlje so na domačem terenu premagale jessenskega prvaka Akumulator s 5:3, na Prevaljah pa Leše z 2:1. V Mežici sta se z neodločenim rezultatom 2:2 razšla Korotan in Holmec. Na Prevaljah je Korotan premagal vodilno Peco s 3:1. V Črni je Peca premagala Ojstrico s 3:0, v Dravogradu pa sta Ojstrica in Akumulator igrala neodločeno 0:0.

Po devetem kolu vodi Peca s 14 točkami, drugo mesto si delita Fužinar in Akumulator, ki sta zbrala po 13 točk.

ROKOMET

V vzhodni republiški mladinski ligi sta bili na sporedu tretje in četrto kolo spomladanskega dela. Mladinci Fužinarja so bili obkrajati uspešni. V gosteh so z visokim rezultatom 40:15 premagali Griž, na domačem terenu pa Slovenj Gradec s 23:19. Najuspešnejši strellec je bil Hrastnik, ki je na obeh tekmah dosegel 21 zadetkov. O prvaku vzhodne lige bo odločala tekma med Celjem in Fužinarjem, ki bo v maju na Ravnah.

NAMIZNI TENIS

V enotni republiški ligi je mlada ekipa Fužinarja odigrala štiri dvoboje. Dvakrat so izgubili: z ljubljansko Ilirijo s 5:2 in s Hrastnikom s 5:0. V borbi za obstanek v ligi pa so dobili srečanje z neposrednim tekmeccem: premagali so Gorenjsko s 5:3 in Kajuh s 5:2.

Dekleta so imela tri dvoboje: s 6:0 so premagale Ljubljano in Soboto, s 3:6 pa so po nepotrebnem izgubile proti Hrastniku. Kljub temu edinemu porazu so si naše tekmovalke že zagotovile naslov republiških prvakinj.

Na spominskem turnirju na Jesenicah je dosegla Trbižanova iz-

Bojan Pavič

reden uspeh, ko je v finalnem dvoboju premagala favorizirano Ljubljankanko Čadežovo.

Naši tekmovalki Ačkova in Logarjeva sta uspešno nastopali za reprezentanco Slovenije na mednarodnem turnirju na Danskem.

KEGLJANJE

Na kegljišču v Preboldu je bilo ekipno prvenstvo Slovenije za mladince, na katerem je nastopilo 24 moštev. Mladi kegljavci Fužinarja so osvojili drugo mesto in se tako uvrstili na državno prvenstvo, ki bo v Novem Sadu. Za Fužinar so igrali: Belaj 841, Ferraric 819, Lasnik 803 in Čede 777. Rezultati so skromni, ker je kegljišče izredno »težko«.

Slovenski izseljenski klub Triglav iz Münchna je organiziral prvenstvo naših delavcev, ki delajo v deželah zahodne Evrope. Na to tekmovalstvo so povabili tudi moško in žensko ekipo Fužinarja, ki sta v konkurenci organizacij iz Jugoslavije osvojili prvi mesti. Med posameznicami je osvojila prvo mesto s 190 keglji Medika Prinčič, le kegelj manj sta podrla Erika Lesnik in Ančka Spanžel. V moški konkurenci je bil prvi Mirko Hrovatič, ki je na 100 lučajev podrl 440 kegljev, drugi pa je bil Rajko Podojstršek s 413 keglji.

ODBOJKA

V drugih zveznih in republiških ligah sta bili na sporedu zadnji kolo.

Moška ekipa Fužinarja je doma z lahkoto premagala Salonit s 3:0, na gostovanju na Reki pa izgubila s prvakom s 3:1. Mežičani so dosegli pomembno zmago proti Karlovcu s 3:2, na gostovanju v Kanalu pa so Mežičani zapustili igrišče v petem setu pri rezultatu 14:12 za Salonit, ker so gledalci namerno ovirali izvedbo servisa in ovirali normalen potek igranja. Po končanem tekmovalstvu je prva Reka, drugi Metalac iz Siska in tretji Fužinar, ki ima ob enakem

številu točk kot Maribor le za sedem tisočink boljši količnik.

Mežica je obstala v ligi in si deli s Salonitom sedmo mesto.

Ženska ekipa Fužinarja je dobila zadnji tekmi. V Pulju so dekleta premagale Pulo s 3:0, doma pa z istim rezultatom novomeško Krko. Naša dekleta bodo konec maja igrala kvalifikacijsko tekmo za vstop v prvo zvezno ligo s prvakom območja druge zvezne lige — center, ki pa še ni poznana.

V moški republiški ligi je Žerjav izgubil zadnji tekmi s 3:1, in sicer v Izoli ter doma proti Kamniku. Žerjav je osmi in bo še naprej tekmoval v enotni republiški ligi.

Ženska ekipa Mežice je v Mariboru izgubila proti istoimenski ekipi s 3:2, doma pa premagale Glin s 3:0. Mislinja pa je dobila oba dvoboja: v Celju je premagala Golovec s 3:0, doma pa Maribor s 3:1. Po končanem prvenstvu je Mislinja druga, Mežica pa četrta.

ŠAH

V nadaljevanju koroškega moštvenega prvenstva je Fužinar doma premagal Radlje z 8,5:1,5 ter igral s Slovenj Gradcem 5:5.

Na letošnjem pionirskem moštvenem prvenstvu občine Ravne so pri fantih nastopile štiri ekipe z osnovnih šol Ravne, Prevalje in Mežica. Zmagali so Ravenčani pred Prevaljčani in Mežičani.

Aprilskega hitropoteznega turnirja za pokal »Fužinar 78« se je udeležilo 13 šahistov. Zmagal je Ristič pred J. Jesenekom in Motnikom. V skupni uvrstitvi vodi Ristič pred J. Jesenekom in Kolarjem. S. F.

KLEOBULOS

Najboljše je mera.
Očeta je treba spoštovati.
Kroti poželenje!
Ne delaj ničesar na silo!
Otrokom vzgojo!
Ne pričakaj se z ženo in ne vedi se ošabno v navzočnosti drugih: zakaj eno označuje bedaka, drugo norca.

SOLON

Ničesar preveč!
Ne sedaj na sodni stol, če ne, te bodo toženi sovražili!
Ogibaj se veselju, ki rodi žalost!
Pečati besede z molkom, molk s pravim časom!
Če od drugih zahtevaš račun, ga tudi sam dajaj!
Česar nisi videl, ne pravi!
Do svojih bodi blag!

OBVESTILO

Socialna služba obvešča vse zaposlene, da je treba do 30. maja 1978 v zdravstvenih knjižnicah vseh zavarovalcev in njihovih svojcev spremeniti registrske številke in nazive tozgov. Zato je treba najkasneje do tega datuma odnesti knjižnice na tajništva tozgov, da bodo tajnice vlepile vanje nalepke z novimi podatki.

Zdravstvena služba po 30. maju 1978 ne bo sprejemala knjižnic brez nalepk, zato prosimo vse zaposlene, da to upoštevajo.

Vodja socialne službe
Fanika Korošec

NAŠE ZNAMKE — LETALA

Ob dnevu jugoslovanskega letalstva (21. maj) je dala skupnost jugoslovanskih PTT že 24. aprila v prodajo serijo priložnostnih znamk za štiri vrednosti z motivi letal, konstruiranih pri nas. Letala in drugi zrakoplovi se konstruirajo in proizvajajo pri nas že sedemdeset let. Zato so tudi za motive omenjenih znamk uporabili modele, ki predstavljajo izbiro med več kot petdeset različnimi tipi domačih konstrukcij, realiziranimi v povojni Jugoslaviji.

Tako je na vrednosti za 1,50 dinarja prikazano lovsko letalo S-49 A, ki so ga leta 1949 konstruirali inženirji Kosta Savičev, Slobodan Zrnić in Svetozar Popović. Serijsko so ga izdelovali v tovarni »Ikarus« v Zemun in ga uvedli v naše vojno letalstvo kot prvo vojno letalo po drugi svetovni vojni.

Letalo »galeb« je prikazano na vrednosti za 3,40 dinarja. To je letalo na reaktivni pogon, teamsko projektirano in konstruirano v zrakoplovnem tehničnem inštitutu v Zarkovu pri Beogradu.

Na znamki za 4,90 dinarja je prikazano letalo »Utva 75«, namenjeno za osnovni pouk pilotov zrakoplovne zveze Jugoslavije. Konstruirali so ga strokovnjaki iz tovarne UTVA iz Pančeva.

Reaktivno dvomotorno bojno letalo »orel« je največji uspeh naše zrakoplovne — tehnične ustvarjalnosti. Prikazano je na znamki za 10 dinarjev. Ta aparat je skupni projekt VTI in IMFICA iz LR Romunije. Prvi let z njim je bil opravljen 31. oktobra 1974, ob koncu 1976 pa so izdelali verzijo dvoseda tega letala.

Motive za serijo so izbrali v Muzeju jugoslovanskega zrakoplovstva v Beogradu. Likovna in grafična obdelava znamke je delo slikarja Dušana Lučića. Znamke so natisnili v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v večbarvnem ofsetu v polah po 50.

Ob izročitvi te serije v prodajo je dala skupnost biroja za poštne znamke PTT v prodajo priložnostni ovitek za 4,50 dinarja oziroma ovitek prvega dne FDC za 22,30 dinarja.

f. u.

Gibanje zaposlenih v tovarni od 21. marca 1978 do 20. aprila 1978

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Adam Janko	18. 1. 1960	NK delavec	jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
2.	Crepulja Pero	17. 10. 1937	NK delavec	valjarna	ponovna zaposlitev v ZR
3.	Černjak Terezija	17. 9. 1946	NK delavka	rezkalno orodje	iz druge delovne organizacije
4.	Čuš Mirko	21. 7. 1953	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
5.	Debelak Zdenko	2. 2. 1950	NK delavec	jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
6.	Dizdarevič Zehida	27. 8. 1948	NK delavec	družbeni standard	iz druge delovne organizacije
7.	Gros Vili II.	11. 6. 1957	NK delavec	jeklolivarna	za določen čas
8.	Horvat Josip	5. 3. 1938	NK delavec	valjarna	iz JLA
9.	Janet Marija	30. 11. 1945	NK delavka	energija	iz inozemstva
10.	Kac Ivan, dipl. inž.	3. 11. 1951	VŠ dipl. inž. met.	valjarna	iz druge delovne organizacije
11.	Klemenc Milan	27. 5. 1949	NK delavec	jeklarna	za določen čas
12.	Kobovc Peter	28. 6. 1953	KV električar	rezalno orodje	iz JLA
13.	Konečnik Zdenko	3. 7. 1954	SS elektrotehnik jaki tok	DS za finance	iz druge delovne organizacije
14.	Koprivnik Angela	19. 9. 1945	NK delavka	rezalno orodje	štipendist ZR
15.	Lupuh Roman	29. 12. 1958	SS metalurški tehnik	jeklarna	iz druge delovne organizacije
16.	Marflak Stanislav	20. 3. 1954	NK delavec	jeklolivarna	štipendist ZR
17.	Naraločnik Branko	20. 8. 1954	PK zidar	jeklarna	iz druge delovne organizacije
18.	Obretan Metod	27. 2. 1946	PK žerjavovodja	jeklarna	iz druge delovne organizacije
19.	Pavše-Retko Ana	24. 7. 1948	VŠ predmetna učiteljica	DS KSZ	iz druge delovne organizacije
20.	Pisar Valentin	9. 2. 1948	PK zidar	jeklarna	iz druge delovne organizacije
21.	Poberžnik Alojz	27. 5. 1962	NK delavec	komerciala	prva zaposlitev
22.	Šimenc Pavel	1. 9. 1953	NK delavec	jeklovlek	iz druge delovne organizacije
23.	Šuler Marjan	15. 10. 1955	KV RTV mehanik	ETS	iz JLA
24.	Vaupotič Marija	28. 11. 1940	NK delavka	rezalno orodje	iz druge delovne organizacije
25.	Zagernik Štefka	14. 12. 1954	KV krojačica	rezalno orodje	za določen čas
26.	Zečić Ivan	14. 5. 1956	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
27.	Zvikart Bojan	27. 6. 1955	NK delavec	stroji in deli	iz druge delovne organizacije

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Kam je odšel
IZGUBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Kaštivnik Marjan	19. 7. 1957	KV žarilec obločne peči	jeklolivarna	samovoljna zapustitev dela
2.	Kraiger Hinko	8. 10. 1915	PK livar	jeklolivarna	starostna upokožitev
3.	Kralj Rajko	21. 1. 1956	KV strojni ključavničar	stroji in deli	dana odpoved
4.	Mihov Valentin	6. 2. 1946	NK delavec	jeklolivarna	samovoljna zapustitev dela
5.	Pečnik Franc I.	21. 12. 1912	KV gasilec	DS KSZ	starostna upokožitev
6.	Plevnik Mara	3. 4. 1932	KV ind. laborantka	kontr. kak.	umrla
7.	Podhovanik Franc	26. 9. 1941	NK delavec	rezalno orodje	dana odpoved
8.	Stropnik Bojan	25. 7. 1957	KV žarilec obločne peči	kovačnica	dana odpoved
9.	Štumberger Bernard	25. 11. 1956	KV strugar	rezalno orodje	dana odpoved
10.	Trost Ivan	11. 5. 1954	NK delavec	valjarna	dana odpoved

IZOBRAZBA — KVALIFIKACIJE

Pridobili lastnost delavca

- 1 — VŠ dipl. inž. met.
- 1 — VŠ predm. učitelj
- 1 — SŠ elektrotehnik jaki tok
- 1 — SŠ metalurški tehnik
- 1 — KV RTV mehanik
- 1 — KV krojačica
- 2 — PK zidarja
- 1 — KV električar
- 18 — NK delavcev

Izgubili lastnost delavca

- 1 — KV strugar
- 1 — KV ind. laborant
- 1 — KV strojni ključavničar
- 1 — KV gasilec
- 2 — KV žarilec obločne peči
- 1 — PK livar
- 3 — NK delavci

ZAHVALA

Sodelavcem topilnice I, skupini pomožne dejavnosti PD in VFP skupini tovariša Založnika se iskreno zahvaljujem za lepo darilo in izkazano pozornost ob odhodu v pokoj.

Vsem želim še mnogo delovnih uspehov.

Hinko Kraiger

NAŠA UPOKOJENCA

Franc Pečnik, roj. 21. decembra 1912, v železarni od 21. aprila 1947, nazadnje v DS KSZ kot gasilec. Star. upokožen 31. marca 1978

Hinko Kraiger, roj. 8. oktobra 1915, v železarni od 18. februarja 1946, nazadnje v jeklarni kot skladiščnik. Star. upokožen 31. marca 1978

ZAHVALA

Ob smrti naše matere **Alojzije Navotnik** se iskreno zahvaljujemo sodelavcem priprave peska in livarne za darovani venec in cvetje. Iskrena hvala tudi govornikom za poslovilne besede in vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Zalujoči: sin Jože in hčerka z družino ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage sestre in tete **Marije Mori** se iskreno zahvaljujemo ravenski godbeno-pevskemu zboru upokožencev s Prevalj in gospodu župniku za poslovilne besede. Iskrena hvala vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje.

Zalujoči: brat Vili z družino, nečakinja Truda z družino ter drugo sorodstvo

Fotografije za to številko so prispevali: F. Kamnik, F. Rotar in služba za informiranje.